

ŽIVA ZAJEDNICA

27. susret hrvatske
katoličke mladeži,
Offenbach 2.5.1998.

Duše Sveti,
oduševi nas!

Wir sind
begeistert!

Gebt Zeugnis von
eurer Hoffnung

150 Jahre Katholikentage

31. Deutscher Katholikentag Mainz 1999

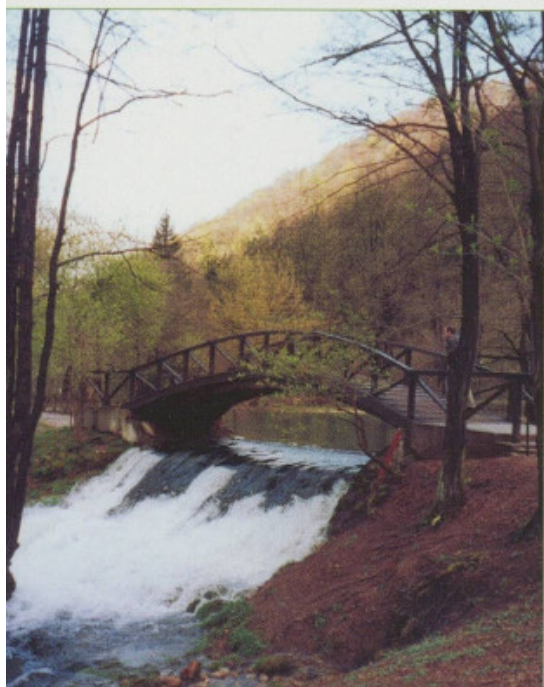
SARAJEVO

Učenice i učenici jednoga razreda Katoličkog školskog centra u Sarajevu sa svojim gostima iz Njemačke, tj. sa svećenicima i pastoralnim suradnicama i suradnicima, koji su ih posjetili za vrijeme svoga travanjskoga pastoralnog skupa u Sarajevu. Na licima učenica i učenika nisu više primjetni ožiljci stravičnoga sarajevskog rata. Sada su spremni učiti i živjeti u miru.

Foto: A. Batinić

U srcu Bosne izvire Bosna. Unatoč ratnim sukobima, Vrelo Bosne ostalo je pošteđeno ratnih razaranja. I sada plijeni izvornom ljepotom, podsjeća na prošle lijepe dane u miru i obećava mir u budućnosti.

Foto: A. Tomljanović

U posljednje ću vrijeme izliti od svoga Duha na svako ljudsko biće...

Svi se oni napuniše Duha Svetoga te počеше govoriti tuđim jezicima, kako ih je već Duh nadahnjivao da govore.

Djela apostolska 2,17. 4

Sudionici pastoralnog skupa u Sarajevu pozorno su pratili sva predavanja. Vrhbosanska bogoslovija i ostale kuće u kojima su sudionici bili smješteni, pokazali su se iznimno gostoljubivim domaćinima. Pastoralni skup u Sarajevu ocijenjen je ovogodišnjim „duhovskim događajem“ za hrvatsku inozemnu pastvu u Njemačkoj.

Foto: A. Batinić

Duhovna i duhovska izgradnja

Obilježavanje Velikoga jubileja kroz trogodište pred nastup 2000. godine ima očito svoj smisao i donosi plodove. Lanjska proslava Godine Isusa Krista osvijetlila je Isusov lik i djelo, njegov ljudski i božanski značaj, te ga na taj način približila suvremenim ljudima. Ovogodišnja godina, posvećena Duhu Svetom, prilika je ne samo za dublje promatranje i istraživanje treće osobe Presvetoga Trojstva, nego i za osobnu duhovnu i duhovsku izgradnju.

I u našoj hrvatskoj dijaspori (prvotno se svakako misli na raspršene katoličke vjernike u toj dijaspori, jer se taj pojam izvorno rabio samo za tu manjinsku populaciju izvan domovine) ova se godina na razne načine obilježava kao Godina Duha Svetoga. Vidjelo se to i po temi („Duh Sveti u Crkvi i svijetu“) i po mjestu održavanja (Sarajevo) Pastoralnog skupa hrvatskih katoličkih svećenika i njihovih pastoralnih suradnika /ka iz Europe. U ovom broju imamo opširnije izvješće s toga skupa, ali na ovom mjestu ističemo samo da se radilo o istinskom teološkom i duhovnom obogaćenju.

Slično obogaćenje imali smo i na nedavnom 27. susretu hrvatske katoličke mladeži u Offenbachu. Ako se mlade angažira, ako im se posveti vrijeme i da prostor; ako im se evanđeoska poruka predstavi sredstvima i jezikom koji oni razumiju i prihvaćaju, onda ne treba sumnjati u djelovanje Božjega Duha među našim mladima i danas i ovdje. Duh je naime onaj koji oživljuje i pomlađuje, koji se raduje i stvara, koji donosi mir i sreću. Duh nas obogaćuje obiljem svojih darova. Mladi su to osjetili na susretu u Offenbachu. Osjetit će to i krizmanici u mnogim našim zajednicama u svibnju i lipnju.

I vama, dragi čitatelji, želimo da vas u ovoj godini „sa neba posjeti Duh Sveti“ i da vas obdari svojim darima.

Uredništvo

ŽIVA ZAJEDNICA LEBENDIGE GEMEINDE

60435 Frankfurt a. M. - An den Drei Steinen 42
Tel. (0 69) 54 10 46, Fax (0 69) 5 48 21 32

Herausgeber/ Izdavač:	Kroatenseelsorge in Deutschland
Verantwortlich/ Odgovara:	Josip Klarić
Chefredakteur/ Glavni urednik:	Anto Batinić
Redaktion/ Uredništvo:	Stanka Vidačković, Jura Planinc, Ivek Milčec, Jozo Sladoja, Jozo Župić
Mitarbeiter/ Suradnici:	Željka Čolić, Dijana Tolić, Alen Legović, Marko Obert, Vlatko Marić
Satz + Layout:	Ljubica Markovica
Lithos + Seitenmontage:	Fotosatz Service Bauriedl 64546 Mörfelden-Walldorf
Druck:	Spenglers Druckwerkstatt GmbH 64572 Büttelborn
Jahres- bezugspreis:	DM 30,- incl. Porto (s poštarinom); za ostale europske zemlje: DM 40,- za prekomorske zemlje: DM 60,-
Bankverbindung:	Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01) bei der Frankfurter Sparkasse

Piše:

Alen Legović

Današnja mladež ili generacija X

Možda više i ne postoji mladež u tradicionalnom značenju te riječi. Mladost je uvijek drugačija. Neprtestiranje – kao protest.

Druga generacija nudi dijalog, dvojezičnost, pa i višejezičnost, što je temelj tolerancije i pluralizma.

Mnogo je bilo pokušaja dati nekakvo ime mojoj generaciji i svi su bili promašeni. Pri tomu ne mislim samo na drugu generaciju nas rođenih u Njemačkoj ili u ranom djetinjstvu doseljenih šezdeset ili sedamdeset i neke već i na naše njemačke vršnjake. Pisac Douglas Couplan nazvao nas je „Generation X“. Time je mislio da nemamo nekih velikih izgleda, što nije smatrao nečim osobito zabrinjavajućim. Lijevo orijentirani politolog Claus Leggewie i desnoorijentiranom ideologijom opterećeni publicist Rainer Zitelmann imenuju našu generaciju: „89aši“. I dok se jedan veseli što smo pragmatični i oslobođeni ideologija, drugi vjeruje da smo nastrojeni vrlo nacionalno.

Nema te riječi, pojma ili izraza koji bi našu generaciju mogli okarakterizirati, svesti nas na jednu jedinku. Možda je to i dobro. Možda su sve te studije krive da se mladi ne mogu jasno svrstati. Možda već dugo i ne postoji „mladež“ u ondašnjem smislu. Stoga je potrebno promatrati pojedinca, a ne paušalizirati.

Mladost je uvijek drugačija od onoga što društvo od nje očekuje. I to je dobro. Stalno slušamo sa svih strana kako u mladim ljudima nema interesa ni za što osim za trivialnosti i frivolnosti: za kafić i alkohol, karte i drogu, nikotin i disco. Sigurno ima mladih ljudi zaokupljenih trivialnostima, danas možda više nego nekad, poglavito zbog gorka gubitka iluzija i pogrešnih uzora. Zar može biti sljedeći njemački kancelar koji se tri puta rastavljao i četiri puta ženio može biti uzor mladima u Njemačkoj? Zar država u kojoj se sankcionira krađa kruha ali ne i krađa tvornica može sa svojim političarima i sudstvom biti uzor mladima? Takvi su dakle „heroji našeg doba“.

No ima podosta mladih ljudi koji se zanimaju i za ozbiljne teme. Na koji način pristupiti tim mladim ljudima? Kao prvo, starije generacije moraju biti uvjerene da će ih mladi ljudi vrlo pažljivo i pomno saslušati. Mladi ljudi naime ne priznaju lažne i nametnute autoritete. Mladi traže osobe kojima mogu vjerovati. Današnja mladež cijeni istinske znalce, a ne prodavače magle. Kod mladih treba steći povje-

renje. Ali čini se da je upravo povjerenje u velikoj krizi kod svakog pojedinca, u svakom braku, u svakoj politici i u svakom narodu, dakle i u svakom društvu.

Nedostatak pravih i jasnih odgovora možda je jedan od razloga zašto naša generacija možda nije tako složna i solidarna kao što su to bile možda generacije prije nas. Naravno da nas mlade mnoge stvari u današnjem društvu, kako u Njemačkoj, tako i u Hrvatskoj, smetaju i sigurno bi mnogo toga trebalo promijeniti. Ali zato ići na barikade, pozivati na ustanak? Svaki protest mladih generacija prije nas bio je uvijek i protest protiv roditelja. Ali, zašto bi se trebali pobuniti protiv svojih roditelja?

Lukavi psiholozi tvrde da naša generacija više ne prosvjeduje, jer su naši roditelji to činili možda u prevelikoj mjeri, dakle unaprijed već i za nas i u ime nadolazećih generacija. I stoga je možda način protesta generacije upravo – ne protestirati.

Mi doduše ne protestiramo protiv naših „staraca“, ali u većini slučajeva starija generacija nas ne uzima baš ozbiljno. To potkrepljuju i izjave političara, kako u Njemačkoj tako i u Hrvatskoj, počevši od izjava kako smo „nezainteresirani, dosadni i jednostrani“, kako nam je „potreban zakon o mladeži“, kako se „odgoj mladih u velikom omjeru treba povjeriti školama“, odnosno državi, a ja se pitam gdje je tu mjesto i vrijeme za obitelj. Neki će se pitati što to naša, druga generacija, može ponuditi društvu? Nudi mu dijalog, učiti druge i spremnost učiti od drugih, te dvojezičnost, u nekim sredinama i višejezičnost. Možda će neki reći, da to i nije baš nešto... Ali ako pomnije razmislimo, shvatit ćemo da je dijalog (što u prijevodu s grčkog znači razgovor) početak bavljenja samim sobom i drugom osobom. Učiti druge i biti spreman učiti od drugih čini nas otvorenim i tolerantnim članovima društva, a višejezičnost je polazište pluralizma i spremnosti razmišljati na više načina, čime poznavanje više jezika postaje ishodište odgoja i razvoja koje se ne bazira na jednomu i etnocentrizmu. ■

ZAGREB

Jubilarni 200. broj „Doma i svijeta“

Ovoga je tjedna tiskan 200-ti broj „Doma i svijeta“ koji izlazi kao tjedni prilog frankfurtskog inozemnog izdanja Večernjeg lista, a kojem su nakladnici Hrvatska matica iseljenika i Hrvatski informativni centar. Informativni tjedni prilog za iseljenike „Dom i svijet“ pokrenut je za Božić 1993. u vrijeme kad su naši iseljenici, usprkos informacijskom ili bolje rečeno dezinformacijskom boomu prouzročenom našom tadašnjom ratnom zbiljom, ostajali prikraćeni za mnoga glasila izdavana u iseljeništvu a time i za pravovremene i istinite informacije o Hrvatskoj. Praznina se ubrzo popunila pokretanjem tjednog priloga u frankfurtskom inozemnom izdanju „Večernjeg lista“, najčitanijeg lista u domovini i hrvatskog lista s najboljom distribucijom u svijetu.

„Kroz ovaj tjedni prilog nastojat ćemo vam pružiti informacije za

koje smatramo da su vam potrebne u vašim kontaktima s domovinom i svijetom u kome živite, a kroz vaše dopise, izvještaje o vašim aktivnostima i vaše preporuke list će se i dopunjavati i usavršavati“ programske su riječi ondašnjeg i sadašnjeg glavnog i odgovornog urednika Ante Belje u povodu izlaska prvog broja 24. 12. 1993.

Danas tjednik „Dom i svijet“ postiže visoku čitanost i to uvođenjem stalnih rubrika, kulturoloških i povijesnih osvrti, najava i vijesti, stranice Ministarstva povratka i useljeništa, kao i promptnim praćenjem programa HMI-a i HIC-a. Izvršni urednik Mario Petrović profilirao je list u svojevrsnu poveznicu domovinske i iseljene Hrvatske, a od rujna prošle godine žurno se prenosi i na Internetu na adresi:

<http://www.matis.hr>. Vesna Kukavica

BERLIN

Jubilarni 30. Susret HAS-a

Hrvatski akademski savez (HAS) u Njemačkoj sa sjedištem u Berlinu, od 29. 5. do 1. 6. 1998. u suradnji s „Europskom građanskom akademijom“ organizira svoj jubilarni 30. SUSRET u hotelu ESTA-e u Cursdorfu/Thüringen. Tema SUSRETA '98 je: „Hrvatske komunikacije s Europom“. Gosti Susreta su: mr. Mario Grčević iz Mannheima („Slavističke predodžbe o južnoslavenskom jedinstvu“), dr. Željka Čorak iz Zagreba („Usporene komunikacije na kraju stoljeća“) i prof. Milko Kelemen iz Stuttgarta („Hrvatska glazba i Europa“). Gosti su kvartet Coletti iz Stuttgarta koji će izvesti djela Beethovena i Mendelssohn-Bartholdyja.

Prijave i uplate za susret primaju se na adresu: **Kroatische akademische Vereinigung e.V., c/o Robert-Alojzije Ivišić, Ringbahnstr. 54, 12099 Berlin**. Cijena prenoćišta i hrane 200,- DM za članove, a 220,- DM za ostale. Deutsche Bank, Kto. Nr.: 1606 789, BLZ 100 700 00.

ISPRAVAK

Nisam nažalost imao čast biti križonoša

U mom dopisu, Žž 4/98, koji ste objavili pod naslovom „Vela šetemona“, potkralo vam se u obradi teksta nekoliko pogrešaka. Vi ste naveli da je i Vaš izvijestitelj bio dva puta križonoša, iako već dugo živi u inozemstvu. To međutim ne stoji. Trebalo je stajati da je i Vaš izvijestitelj dva puta bio u zavičaju za Veliki tjedan, ali nažalost nije imao čast biti križonoša u svome mjestu, koje slovi kao jedno od najpobožnijih u hvarskoj biskupiji.

U potpisu pod slikom trebalo je stajati: Tradicionalna procesija Svirčana za križem; umorni, ali sretni ispred svoje crkve, poslije cijelonoćnog hodanja u procesiji. Zahvaljujem na uvrštenju ispravka, a svoje Hvarane koji su uočili pogrešku, srdačno pozdravljam.

Jakov Vranković, Koblenz

- U „Živoj zajednici“ br. 4, u rubrici „Darovatelji za novu Gospinu crkvu u Kninu“ stoji da je Mirko Vukoja darovao 100 DM što nije točno. On je darovao 500 DM što se može provjeriti u Hrvatskoj katoličkoj misiji Frankfurt.
- U istom broju i istoj rubrici objavljeno je da je za Knin 150 DM darovao Vinko Vukušić, što nije sasvim točno. Darovatelj se zove Vicko Vukušić.

ZANIMLJIVOSTI

Kosi toranj u Pizi stabiliziran?

Nakon što se stoljećima naginjao prema naizgled neizbježnom rušenju izgleda da je kosi toranj u Pizi najzad stabiliziran – zahvaljujući protutežini od tisuću tona olovnihi blokova postavljene u njegovom temelju. To je objavio profesor Michele Jamiacowsky, predsjednik međunarodne komisije za osiguranje sigurnosti tornja. „Međutim, stabilnost još uvijek predstavlja ozbiljan problem“, pišu talijanske novine *La Stampa*, budući petmetarski nagib u odnosu na okomicu, nastao tijekom sedam stoljeća postojanja tornja, predstavlja uistinu kritičan limit.

Komunikacija kod slonova

Slonove su glasnice tako ogromne da osnovna frekvencija zvukova koje one proizvode iznosi 20, pa i manje, titranja u sekundi. Takvo duboko bučanje dobro se prenosi na daljinu i slonovi ga mogu prepoznati na udaljenosti od kilometar i pol. Oni ujedno mogu razlikovati glasanje čak 150 različitih slonova, pri čemu se odazivaju na signale članova svoje obitelji i onih koji su povezani s njiho-

vim krdom. Slonovi obično ignoriraju glasanje nepoznatih slonova ili se razdraže kad ih čuju. Nakon znanstvenih istraživanja u kenijskom nacionalnom parku Amboseli, dr. Karen McComb, s britanskog sveučilišta u Sussexu, objasnila je da „takve raširene mreže glasovnog komuniciranja nisu zabilježene ni kod jednog drugog sisavca“, piše londonski *The Times*.

D. Tolić

Gdje je nebo?

Ana ima pet godina. Ona voli gledati slike iz vremena kad je bila beba. Pronašla je jednu sliku na kojoj je drži tetka njene mame. Prije tri godine tetka je umrla. Ana o njoj rado priča, a svaki razgovor završava pitanjima: Zašto je moja teta umrla? Kamo je ona otišla? Kamo idu oni koji su umrli?

Pitanja male Ane su uvijek zanimljiva. Ona pažljivo sluša odgovore, a onda nastavlja s pitanjima dok odgovori sasvim ne zadovolje njeno traženje istine. S njom se može ostati dugo u odgovaranju na pitanja. Zatim će jednom drugom prilikom sve to objasniti nekom drugom pričom o svojoj teti koja ju je puno voljela, a koja je umrla i otišla u nebo te s neba na nju gleda i pazi. Obično svoje izlaganje o „svojoj teti“ završava ovako: „Kad budem velika, imadnem djecu, pa kad budem jako stara onda ću i ja umrijeti pa ću otići u nebo i vidjet ću svoju tetu“. Zatim te pogleda svojim malim plavim očima tražeći reakciju. Ako se s njom ne složiš, ponovno će nastaviti svoju priču o „svojoj teti“ i nebu.

Tajna smrti

Imao sam više puta priliku doživjeti umiranje osoba koje su mi bile bliske ili s kojima sam živio i radio. Ti njihovi posljednji ljudski trenuci života svaki put su me se jako dojmili. Smrt svakog pojedinca nešto je posebno. Svaki opis je manjkav. Svaka smrt kojoj sam bio prisutan donijela mi je određena pitanja na koja sam pokušao odgovoriti. Ali svi ti odgovori nisu nikada uspjeli otkriti tajnu koja se zove smrt. Sva razmišljanja i racionaliziranja nisu mi pomogla prodrijeti u tajnu smrti. Ono što sam svaki put zaključio bilo je to što sada čvrsto vjerujem: Smrt nije i ne može biti konac svega. Kad bi ona bila konac ljudskog života, ovaj svijet ne bi imao smisla! Ponašanje umirućih osoba to mi je jasno potvrđivalo. Međutim smrt i dalje nameće svoj misteriozni pokrov na stvarnost ljudskog življenja i umiranja. Govor o mrtvima odjekivao je u meni samo kao sjećanje, a smrt je namećala nova pitanja na koja ona sama ne može i neće moći dati odgovor.

Odgovor je potrebno potražiti drugdje. Čovjek i njegov život sami ne mogu dati prikladan odgovor. Čovjek, a i njegov život, su pitanja koja sama po sebi traže odgovore. Stoga Anino pitanje ostaje vrijedno za svakog čovjeka. Budući da smo upravo u vremenu razmišljanja o čovjekovoj životnoj stvarnosti, pokušajmo je sagledati kako nam je predstavlja Isus iz Nazareta.

Kakav je stav Isusa prema onima koji su umrli? Isus je nekoliko puta doveden u situaciju da govori o onima koji su umrli. Pružila mu se prilika kad su mu saduceji postavili pitanje o tome. Isusu pričaju priču o sedmorici braće. Prvi se oženio i ubrzo umro. Zatim se drugi oženio istom ženom. Tako se dogodilo sa svom sedmoricom: svi su je imali za ženu. Na koncu je umrla i žena. Saduceji pitaju čija će ona biti žena nakon uskrsnuća. Isus im odgovara da su u zabludi budući da „ne razumijete Pisma ni silu Božju. Ta u uskrsnuću niti se žene niti udavaju, nego su kao anđeli na nebu. A što se tiče uskrsnuća mrtvih, zar niste čitali što vam reče Bog: Ja sam Bog Abrahamov, Bog Izakov i Bog Jakovljevi? Nije on Bog mrtvih, nego živih!“ Isus govori o Bogu Abrahama, Izaka i Jakova da je Bog živih a ne mrtvih (Mt, 22,25–32).

Evangelja jednom drugom prilikom nam prikazuju Isusa u razgovoru s Mojsijem i Ilijom. (Mt 17, 1–13; Mk 9,2–12; Lk 9,28–36). Mojsije i Ilija su simboli povijesnog razvoja Izraela. Učenici su svjedoci preobraženja i vide Isusa i njegov razgovor s Mojsijem i Ilijom. Za evangelja nema nikakve dvojbe da su ova dva povijesna lika živi. Izraelska povijest i budućnost, u Isusovo vrijeme nije razumljiva bez ova dva lika. Radosna vijest koju Isus naviješta jest ispunjenje onoga što Pisma naviještaju, onoga što su Mojsije, Ilija i drugi proroci navijestili (Mt 5,17). Mojsije i Ilija, kao i svi drugi proroci i pravednici, kao iz Isusove pripovijesti o bogatašu i siromašnom Lazaru (Lk 16, 19–31), žive u Božjoj blizini.

„U domu Oca moga ima puno stanova...“

U evangeljima Isus govori da je došao da nas pomiri sa svojim Ocem te nas uvede u kuću svoga Oca. On je to jasno rekao svojim učenicima: „Neka se ne uznemiruje srce vaše! Vjerujte u Boga i u mene vjerujte! U domu Oca mogega ima mnogo stanova. Da nema, zar bih vam rekao: „Idem pripremiti vam mjesto“? Kad odem i pripremiti vam mjesto, ponovno ću doći i uzeti vas k sebi da i vi budete gdje sam ja. A kamo ja odlazim, znate put.“ (Iv 14,1–5). Ovaj govor sigurno je bio neobičan prije Isusove smrti i uskrsnuća. Čak i u trenutku kad su žene donijele vijest da je Isus uskrsnuo, učenici još nisu svjesni da je uskrsnuće stvarnost. Sjetimo se samo učenika na putu u Emaus. Učenici razgovaraju o onome što se dogodilo, ali ne mogu shvatiti da je Isus stvarno uskrsnuo. Štoviše, Isus im se priključio i uključio se u razgovor s njima, objašnjava im ono što govori Sveto pismo o Mesiji, koji treba patiti i uskrsnuti. Učenici osjećaju Učiteljevu blizinu ali ga ne prepoznaju u suputniku. Prepoznali su ga samo u trenutku kad je razlomio kruh. Evangelja nam govore da je Isus, nakon uskrsnuća, ostao sa svojim učenicima četrdeset dana. Nakon toga Isus se rastaje od svojih učenika i ide svom Ocu. Evangelist Luka se opisuje tu scenu rastanka Isusa od njegovih učenika. Ali ovaj rastanak nema puno zajedničkog s drugim rastancima. Učenici nisu tužni, ne plaču, nego su radosni. Osjećaju da je Isus prisutan s njima. Oni isto tako sada znaju kamo će oni sami sada ići. Isus je otišao pred njima da im pripremi stanove u kući svoga Oca (Iv 14, 1–5). Isusovi učenici će to potvrditi svojim životom.

Događaj Uskrsa, Uzašašća a zatim Duhova otvorit će oči učenicima a preko njih, svim ljudima koji traže smisao svoga življenja. Isus u ovim događajima pokazat će stvarnost ljudskog života u dimenziji koja je do tada bila nepoznata. Istina je da je biblijska priča o životu prvoga čovjeka u raj, u Božjoj blizini, podgrijavała traženje te blizine. Biblijska priča o životu u Božjoj blizini postaje stvarnost. Isus je pokazao njenu stvarnost i mogućnost za čovjeka da ponovo ostvari ono što mu nedostaje: biti sretan, naći dom u Bogu. Isus ukazuje da čovjek putnik ovim svijetom ima kamo doći. On ide u dom Oca svoga. ■

Duh Sveti u Crkvi

Sarajevo je za mnoge ljude u svijetu još uvijek bauk, znak ratnog ludila, patnje, metafora za mjesto gdje se mnoštvo razlika susreće, približava, spaja, razdvaja i udaljuje, te se prelamaju poput svjetla u prizmi. U njemu su nazočne i djelatne sve monoteističke religije (islam, rimokatoličko i pravoslavno kršćanstvo, židovstvo) i kulture koje su proizišle od njih, s mnoštvom jezika i životnih običaja. „Sarajevo je postalo novi Babilon i novi Jeruzalem – grad nove jezične mješavine i grad u kojem se hramovi svih vjera Knjige mogu vidjeti na jedan pogled“, napisao je nedavno romanopisac i dramatičar Dževad Karahasan, opisujući ga kao mikrokozmos, središte svijeta koje sadrži u sebi cijeli svijet, pa ga pisac naziva „unutarnjim gradom“.

Bilo takvoga Sarajeva osjetili su i sudionici središnjega pastoralnog skupa hrvatskih svećenika i pastoralnih suradnika i suradnika iz hrvatskih katoličkih misija i župa u Europi, koji je priredio Hrvatski dušobrižnički ured iz Frankfurta. Bili su tu i predstavnici svećenika iz SAD i Kanade, te desetak njemačkih gostiju.

Pastoralni skup se održavao od 14. do 17. travnja u prostorijama Vrhbosanske bogoslovije usred Sarajeva. Za njih Sarajevo nije bilo bauk, iako je bilo rezervi, pa i straha. Nije to ni čudno za ljude koji su samo na malim ekranima vidjeli neke najužašnije sarajevske ratne scene. Hrabri ljudi srećom uvijek ima, pa je njihovom odlučnošću, dobrom organizacijom i iznimnom gostoljubivošću domaćina, ovaj skup u potpunosti uspio.

Solidarnost s Crkvom i narodom u BiH

Ponovno je istaknuto, kako reče delegat fra Josip Klarić, da je to znak solidarnosti iseljene Crkve u Hrvata prema Katoličkoj crkvi u BiH, prema hrvatskom narodu, kao i prema svim napaćenim, ranjenim, prognanim, izbjeglim i ustrašenim ljudima u tom gradu i zemlji. Bilo je to konkretno iskazivanje solidarnosti na licu mjesta, a ne samo na riječima i sa sigurnoga razmaka. Zajednička proslava mise u katedrali u povodu prve obljetnice Papina dolaska bila je prilika da se sarajevski vjernici upoznaju i susretu s gostima iz europskih zemalja. Doživljaj te mise ostat će u sjećanju svih nazočnih, jer su bili posebno pozdravljeni, iako je dakako proslava obljetnice

pohoda Ivana Pavla II. Sarajevu imala prednost. Misa je započela svečanom procesijom u kojoj se našlo preko stotinu svećenika, i to oko katedrale, što je bilo dostatno da se brojni šetači na glavnoj sarajevskoj prometnici za pješake upitaju, što se to sad opet zbiva. U Sarajevu se u katedrali uvijek nešto događa, a sve što se zbiva ne može proći neapaženo, jer se ona nalazi usred grada.

Ne radi se naime ni o kakvoj demonstraciji katoličke pa i hrvatske prisutnosti u tom gradu, ali je to ipak ohrabrujući znak malobrojnim katolicima i Hrvatima, da ostanu i opstanu na području drevne Vrhbosne. U takvom naime ozračju vjernik se predanije stavlja pod Božju zaštitu i sve svoje pouzdanje temelji na svojoj vjeri u Boga, a ne na narodnosnoj, političkoj ili nekoj drugoj dominaciji.

Duhovska dimenzija kršćanstva

Upravo takvom ozračju odgovarala je i glavna tema skupa: „Duh Sveti u Crkvi i svijetu“, o kojoj su glavna predavanja imali profesori dvaju sarajevskih teoloških škola. Dr. Stjepan Duvnjak s Franjevačke teologije je govorio o pneumatskoj dimenziji kršćanskog života i stvarnosti, o njezinu deficitu u današnjoj teologiji, te o potrebi ponovnoga otkrivanja Duha Božjega u svijetu. Mr. Božo Odobašić s Vrhbosanske bogoslovije govorio je o značenju Duha Božjega u Bibliji, prorocima, Mesiji i Isusovim učenicima. Svaka zajednica, ako želi biti Božja, mora računati na darove Duha Božjega, jer bez njih nema napretka, nego slijedi katastrofa. Isusov mesijanski program znači spasenje svih ljudi. O tomu što znači biti otvoren Božjem Duhu i „duhu svijeta“ ovdje i sada predavanje je iznio dr. Mile Babić s Franjeve teologije. Božji Duh znači uvijek nešto novo, plemenito, sveto, dobro, lijepo.

Uskrsli Isus je prisutan kao Duh, a događaj Duhova je rodendan Crkve. Kršćani su ljudi koji žive po Isusovu Duhu, duhu ljubavi, otvorenosti, dijaloga. U Sarajevu bi bilo neodgovorno držati simpozij bez ekumenske teme, pa je jednu takvu temu, o Duhu Svetom u istočnoj kršćanskoj tradiciji, obradio dr. Tomo Vukšić s Vrhbosanske

bogoslovije. U Crkvi se ništa ne događa bez utjecaja Duha Svetoga; Crkva je prema pravoslavnoj teologiji neprekidna Pedesetnica (Duhovi). Isus Krist po Duhu Svetom boravi u nama i mi u njemu. Teologija o Duhu Svetom nalazi se u zapadnoj teologiji u teološkoj dijaspori, pa joj treba dati ono mjesto koje ima u istočnoj kršćanskoj tradiciji.

Gospodin Ivan Ivanković, pastoralni suradnik HKM Waiblingen, izložio je referat pod nazivom „Praktična priprava za sakrament krizme u našim misijama“, a tema se dotiče konkretnog i izravnog pastoralnog djelovanja u dijaspori. Ta priprava, kao i cjelokupno pastoralno djelovanje, obilježeni su stanjem dijaspore i svega što ta činjenica nosi. Čimbenici priprave za sakrament krizme su pastoralno osoblje, roditelji i djeca. Dok je pastoralno osoblje uglavnom pod utjecajem tradicionalne domovinske pastoralne prakse, a roditelji izolirani, te počesto nezanimljivi, jer sve prepuštaju svećenicima, dotle su mladi poseban svijet, sami se socijaliziraju, a vrednote su im opće vrednote mladih u zapadnom svijetu: sloboda, moda, uspjeh... Ti mladi misle na njemačkom jeziku, pa im je potrebno često govoriti dvojezično ili im gradivo predstaviti jednostavnim i razumljivim hrvatskim rječnikom. Sve to valja činiti s ciljem da se očuva i učvrsti vjera, da se mlade zadrži u hrvatskoj katoličkoj zajednici, da se sami angažiraju kao zreli i odgovorni kršćani i ljudi, da život uzmu ozbiljno. Njihov je izbor naime, istakao je Ivanković, da ostanu u Njemačkoj, jer su možda zadnja generacija kojoj je hrvatski materinji jezik. Ipak im treba pristupiti s povjerenjem, jer oni mogu i trebaju u ovoj zemlji svjedočiti svoj nacionalni, vjerski i kulturni identitet u duhu različnosti.

Dr. Tomo Vukšić (desno), profesor teologije na Vrhbosanskoj bogosloviji u Sarajevu i don Ivan Bolkovac SDB, voditelj HKM Pforzheim-Bruchsal

svijetu

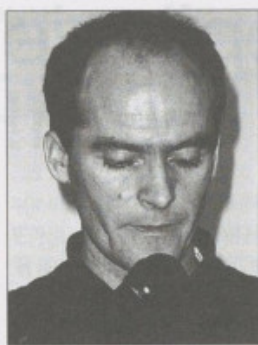
Sarajevu je od 14. do 17. travnja održan 10. godišnji pastoralni skup hrvatskih katoličkih svećenika i pastoralnih suradnika iz hrvatskih katoličkih biskupija u Europi, a skupu su pribivali i predavatelji iz Kanade i SAD-a. O temi: „Duh u Crkvi i svijetu“ predavanja održali su profesori Vrhbosanske i Franjevačke teologije iz Sarajeva. Prof. Ivan Čizmić iz Zagreba održao predavanje o suvremenim ratnim migracijama. Na okruglom stolom s biskupima i provincijalima raspravljalo se o aktualnom stanju Crkve i hrvatskog naroda u BiH. Stotinjak sudionika imalo je priliku razgledati Sarajevo, domaćini (Vrhbosanska bogoslovija, franjevački samostan sv. Ante, Franjevačka logija i neke redovničke kuće) pokazali su se iznimno gostoljubivima. Skup je organizirao Hrvatski dušobrižnički ured iz Sarajeva uz veliku potporu biskupa dr. Vinko Sudara, predsjednika Vijeća HBK u BiH za inozemnu pastvu.

Okrugli stol s biskupima i provincijalima

Budući da se ovaj skup ticao prvotno hrvatske dijasporu, organizatori su pozvali prof. Ivana Čizmića da kaže nešto više o sadašnjoj migracijskoj tematici i problematici, osobito u hrvatskom narodu. Iseljavanje općenito nije samo hrvatski fenomen, naglasio je prof. Čizmić, te potom ukratko prikazao povijest hrvatskih seljenja. Uzroci iseljavanja su bili uglavnom politički i gospodarski. Kad je povratak u pitanju, nikada se u ranijoj hrvatskoj povijesti nisu ostvarile optimistične procjene, ali je sada vrijeme, naglasio je predavač, kada će se „treći povratak“ uistinu ostvariti. Hrvatska je naime zgrabila sudbinu u svoje ruke, što podrazumijeva ekonomski napredak i političku stabilnost. Od povratka se jednostavno ne smije odustajati.

Najintrigantnija točka ovog pastoralnog skupa bio je okrugli stol sa svim bosanskohercegovačkim biskupima i provincijalima, i to o aktualnom stanju u BiH, napose s obzirom na povratak izbjeglica i prognanika.

Nadbiskup Vinko kardinal Puljić i biskupi dr. Franjo Komarica i dr. Ratko Perić, ukratko su izvijestili nazočne o

Ivan Ivanković,
pastoralni
suradnik HKM
Waiblingen

sadašnjem razvoju stanja u njihovim biskupijama, pa se na osnovi tih izvješća razvila rasprava. Biskupi i provincijali su pozvali sve izbjegle i prognane da se vrte u svoje kuće i u svoje župe. „Bog nas treba ovdje i želi nas imati ovdje. To nam je rečeno i preko Kristova namjesnika na zemlji, rimskoga pape, koji je prije godinu dana bio ovdje u Sarajevu. Papa računa s katolicima i svim narodima u BiH, jer Bog na njih računa. Moramo ustati u obranu Božjih i ljudskih prava i u Sarajevu, Banjoj Luci, Mostaru i svagdje gdje su ta prava ugrožena“, riječi su biskupa Komarice. To je jasna poruka i signal svim izbjeglicama koji ovih dana i mjeseci moraju napustiti Njemačku: Treba se vratiti kući! Kardinal Puljić oštro je kritizirao razne humanitarne emisare koji nastoje preseliti što više Hrvata u prekomorske zemlje. Biskup Perić je kritizirao nedosljednost i pristranost međunarodne zajednice na štetu Hrvata, kao i neke neodržive odluke iz daytonskoga sporazuma. Provincijal fra Petar Anđelović i biskup Sudar su se zauzeli za beskompromisni povratak, a fra Gabrijel Mioč, predstavnik hercegovačke franjevačke provincije, iznio je porazne podatke o mirnom i dragovoljnom iseljavanju Hrvata s područja općina Livno i Tomislavgrad. Okrugli stol je pokazao i neke važne razlike u pogledima, ali bi se ipak sve moglo sažeti na slijedeće: BiH je bila i mora biti i hrvatska zemlja. Hrvati BiH zaslužuju bolje političke predstavnike, te podršku Republike Hrvatske, koja znači zala-

Dr. fra Mile Babić,
profesor
na Franjevačkoj
teologiji
u Sarajevu

ganje za povratak i ostanak Hrvata u BiH, a ne za njihovo iseljavanje i raseljavanje. Biskup Sudar je izričito rekao da se i u dijaspori mora uporno isticati kršćanska odgovornost svih naših vjernika prema Crkvi, narodu i zemlji u kojoj su nikli: Svi smo suodgovorni za sudbinu Crkve i naroda, ma gdje se nalazili. „Mi više ne možemo samo davati a ne primati ljude. Imamo pravo tražiti od zemalja i Crkava da nam vrte ono što su posudili. Naši iseljenici i vjernici imaju svijest da ne smiju gubiti svoj identitet, ali ih sada treba vraćati“.

Prof. Ivan Čizmić
iz Zagreba

Samostanu i sirotištu „Egipat“ dar od oko 15 000 DM

Skup u Sarajevu bio je i prilika da Bosnu upoznaju u njezinu središtu oni koji je ne poznaju, da susretnu ljude koji su ondje rođeni, rasli i odrasli, koji su izdržali ratnu agresiju i opsadu, koji su preživjeli. Mnogi su bili šokirani svime što su vidjeli, ne samo u Sarajevu, nego i na putu u taj grad. Istodobno su opet bili oduševljeni onim što je u Sarajevu i cijeloj BiH činila i čini Katolička crkva. Neki su imali vremena posjetiti i drevne franjevačke samostane u okolici Sarajeva (Kraljevu Sutjesku, Fojnicu i Kreševo). Šteta je što za jednodnevni izlet nije bilo vremena. I kao tvrdi znak solidarnosti s nevoljnicima u Sarajevu, sudionici ovoga susreta skupili su preko 15 000 njemačkih maraka za obnovu sirotišta i samostana „Egipat“, sarajevskih sestara Služavki Maloga Isusa. Na koncu skupa su svi sudionici izrazili zadovoljstvo i oduševljenje onim što su doživjeli u Sarajevu. Ljepotu ugođaja nije mogla pomesti ni očigledna protuhrvatska kampanja vodećih bošnjačkih medija. Nadišao ju je osjećaj solidarnosti i spremnosti da se Crkvi i narodu u BiH pomogne koliko je to god moguće. Održavanje pastoralnog skupa u Sarajevu bila je mirovna, moralna i ekumenska misija hrvatskih svećenika i njihovih pastoralnih suradnika iz inozemstva.

IZ LIJEČNIKOVE PRAKSE

Piše: Dr. Sanja Krajcar, Frankfurt

Cijepljenje – ne samo za djecu!

Malena ogrebotina nastala pri radu u vrtu, prilikom sportskih aktivnosti ili igranja u prirodi može dovesti do infekcije uzročnicima tetanusa, koji su rasprostranjeni posvuda u našoj okolini i koja može imati teške posljedice ili čak smrtni ishod.

Virus poliomijelitisa (dječje paralize) prijeto i danas, četrdesetak godina nakon uvođenja obveznih programa za cijepljenje protiv ove opasne bolesti, svima koji su posljednji put cijepljeni pred više od deset godina.

Difterija, gripa, hepatitis... opasnost od zaraze postoji za svakog nedovoljno cijepljenog čovjeka bez obzira na dob, u kući ili na putovanju. To ne znači da morate živjeti u stalnom strahu od zaraze. Dovoljno je pravovremeno misliti na djelotvornu zaštitu cijepljenjem, pri čemu ne treba zaboraviti da gotovo svako cjepivo ima ograničeno vrijeme zaštitnog djelovanja. To je, nažalost, velikom broju pacijenata nepoznato, pa zaboravljaju „osvježiti“ zaštitni potencijal cjepiva dobijenih u djetinjstvu.

Zato je poželjno imati iskaznicu u koju se unose sva primljena cjepiva, na osnovi koje liječnik može odrediti što i kada je potrebno ponoviti.

Ne smijemo zaboraviti ni posebno poglavlje tzv. „putujuće medicine“. Rastuća pokretljivost ljudi, učestala putovanja u udaljene zemlje, vode i povećanju mobilnosti uzročnika zaraznih bolesti, koji se na ovaj način brže mogu širiti na veće udaljenosti. Putovanja u egzotične zemlje skrivaju opasnosti koje ne smijemo zanemariti i koje se velikim dijelom mogu predvidjeti i spriječiti pravovremenim cijepljenjem. Vaš liječnik je danas u mogućnosti brzo i jed-

nostavno doći do aktualnih informacija o tome, koje zarazne bolesti prijete u zemlji ili području u koje putujete, te vas cjepivima zaštititi od njih.

Ovdje ću navesti nekoliko standardnih cjepiva kojima bi se svakom trebao zaštititi, te nekoliko uputa za cijepljenja koja su najčešće potrebna pri putovanjima.

Tetanus: osnovna imunizacija se sastoji od tri uzastopna cijepljenja. Da bi se održao zaštitni potencijal cjepiva, potrebno je cijepiti se svakih deset godina. Uzročnici tetanusa rasprostranjeni su posvuda i oko 50% svih infekcija ima težak tok ili završava smrtno. Gore opisane ozljede potrebno je pokazati liječniku, koji će donijeti odluku tome, da li je potrebno dodatno cijepiti.

Difterija: osnovna imunizacija sastoji se od tri uzastopna cijepljenja, najčešće u kombinaciji s cjepivom protiv tetanusa. Ponovno cijepljenje potrebno je nakon deset godina. Cijepiti bi se trebali svi.

Polio: naziv „dječja paraliza“ često dovodi do zabune. Oboljeti mogu svi i upravo odrasli, čija je imunološka zaštita nakon obveznog cijepljenja u dječjoj dobi oslabila. Potrebna su tri uzastopna cijepljenja i ponovno cijepljenje svakih deset godina.

Rubeola: budući da je infekcija vrlo opasna za trudnice, potrebno je prije trudnoće ispitati da li postoji imunitet protiv ove bolesti i ako ne postoji, cijepiti žene koje žele imati djecu. Imunitet traje barem deset godina.

Influenza: ili virusna gripa osobito teško pogađa starije osobe, osobe s kroničnim bolestima (šećerna bolest, astma, bolesti srca i sl.), medicinsko osoblje, ljude koji često putuju itd. Treba se cijepiti svake godine, i to u listopadu.

Hepatitis A: ili zarazna žutica pogađa najčešće osoblje raznih medicinskih institucija (bolnice, laboratoriji, zavodi za liječenje duševno zaostalih

Dr. Sanja Krajcar

osoba), osobe koje rade s djecom, radnike u kanalizaciji, hemofilijare, homoseksualce, osobe koje imaju kontakt s oboljelima, putnike u zemlje s čestom pojavom ove bolesti. Cijepi se dva puta, a zaštita traje deset godina.

Hepatitis B: pogađa medicinsko osoblje, pacijente na dijalizi, hemofilijare, pacijente psihijatrijskih odjela, osobe koje imaju uži kontakt s oboljelima, ovisnike o drogama, prostitutke, homoseksualce, putnike s duljim boravkom u zemljama s čestom pojavom ove bolesti, osobe koje često mijenjaju seksualnog partnera. Bolest se prenosi krvlju i intimnim kontaktom. Cijepi se tri puta, a zaštita traje deset godina.

Tifus: pogađa osobe koje putuju u područja s većom opasnošću od infekcije, osobito tropska i suptropska područja. Cijepi se jednom, zaštita traje tri godine.

Bjesnilo: ugroženi su lovci, veterinari, šumari, te putnici na „trekking“ izletima u zemljama kao npr. Tajland i Šri Lanka. Osim toga ugrožen je svatko, nakon kontakta sa životinjom kod koje postoji sumnja u bjesnilo. Zaštita nakon cijepljenja traje 3–5 godina.

FSME: (njemački: Frühsommer-Meningoenzephalitis) ili krpeljni meningoencefalitis je osobito rasprostranjen u srednjoj Europi, pa tako i u našim krajevima. Posebno je opasno zadržavanje u prirodi, jer se bolest prenosi ugrizom krpelja. Zaštita postignuta cijepljenjem traje 3–5 godina.

Žuta groznica: ugroženi su putnici u neke zemlje Afrike, srednje i južne Amerike. Neke zemlje zahtijevaju dokaz o cijepljenju pri ulasku u njih. Cijepi se u državnim institucijama na koje će Vas uputiti Vaš liječnik. Zaštita traje deset godina.

Uz ove, postoji još niz drugih bolesti protiv kojih se možemo zaštititi cijepljenjem. Valjanu informaciju o tome možete dobiti od svog liječnika. Cijepljenjem ne štitite samo sebe, već i svoje najdraže. Zato, pobrinite se na vrijeme i aktivno za svoje zdravlje!

(Dr. Sanja Krajcar, Brünnerstr. 15, Frankfurt)

AFORIZMI

Ništa i naj – naj i ništa

Božo Perić

Najteže je nositi tovar tuđi,
a najlakše bit pred silom ljudi.

Ništa slade od vlastite muke,
niti gluplje od brze odluke.

Najteže je pošten sudac biti,
a najlakše drugoga suditi.

Ništa bolje od zdravoga uma,
niti gore od nevjernog kuma.

Ništa teže od nepravde nema,
još ako je nepravdan sprema.

Najteže je poštenjem se kititi,
a najlakše nepravdom zasititi.

Ništa draže od istine prave,
niti preče od vlastite glave.

Najteže je sebe samog viditi,
a najlakše za drugog se stiditi.

Ništa ljepše od ljubavi čiste,
niti veče od vlastite biste.

Najteže je kada mržnja cvata,
i kad čovjek mrzi svoga brata.

HRVAT IZ NJEMAČKE U LONDONU

Smokva na Greenwichu

Svaki puta kada dolazim u London, bilo zračnim ili morskim putem sjetim se – smokve. Upitat ćete se – i to s pravom – pa zašto smokve i kakve to ima veze s Londonom i Engleskom. Ipak ima. Smokva je ne samo stablo rodne Dalmacije moje majke i Istre moga oca, već ona postoji i na Greenwichu, istočnom predgrađu Londona – kroz koji prolazi, kako to mnogi znaju, nulti meridijan, koji geografski dijeli kuglu zemaljsku na istočni i zapadni dio. Dakle u tom prekrasnom i pitomom Greenwichu početkom devedesetih godina opazio sam jednu vitku, malu, ali vrlo prkosnu smokvu – i bio sam dakako iznenađen. I odmah sam postavio pod znak pitanja sve one definicije Mediterana s maslinama, smokvama, ružmarinom, lovorom, lavandom... Odjednom sam i u Londonu osjetio dašak Mediterana.

Eto, toga prvoga dana veljače kada slelih u London (vani je bilo oko 0°C), sjetih se te male smokve iz londonskog predgrađa. Mora da joj je bilo hladno baš kao i meni kada sam izašao na Victoria Station. Veljača obično ne obećava lijepo vrijeme, a još manje u Engleskoj. Međutim, izgleda da sam zaista imao sreće – i više od toga: gotovo četiri tjedna sunca, samo dva puta je palo nekoliko kapi kiše.

Novine i knjige su u Engleskoj priča za sebe. Rijetko koji narod toliko čita – to je dojam kojeg čovjek dobija kada s njima putuje na posao. Mnogi Englezi pak mogu više stvari odjednom: čitati knjigu ili časopis, a istodobno slušati glazbu ili jutarnji radio program. Svi su lijepo odjeveni, žene u kostimima, a muškarci uglavnom u odijelima s obvezatnom kravatom. U odijevanju će se ponekom činiti konzervativnim, a u hrani možda čak i gorim od Amerikana. Osim činjenice da se preko dana jedu uglavnom sendviči, hrana u Engleskoj je toliko opterećena raznoraznim kemijskim dodacima da nije niti čudo što su engleska djeca u samom europskom vrhu po broju alergija. Čudno, jer Engleska i cijela Britanija, promatrajući krajobrazu i prirodu na prvi pogled se čini zemljom zdravih proizvoda i hrane. Međutim, događaji posljednjih godina pokazuju i dokazuju suprotno. Sjetimo se samo govedeg ludila. Unatoč svemu, stekao sam dojam da Englezi ipak

Vjerovali ili ne, ali i na Greenwichu raste smokva. Englezi se još prave Englezima, ali ne kao nekad. Čak nemaju više ni tipično englesko kišno vrijeme. Obvezatni pubovi, BBC, Hyde park, demonstracije. Mlada i dinamična hrvatska zajednica.

pokušavaju zdravo živjeti. Mnogi čak i u samom Londonu na posao idu biciklom ili motorom (i motociklizam je sport!). Možda najbolji dojam o nekom gradu i njegovim stanovnicima čovjek dobije putujući svakoga dana s njima na posao *undergroundom* ili *busom*, gdje će naići na crvenokosog bankara, tamnoputu studenticu, talijansku au-pairku, pakistansku tajnicu, honkonškog novinara, indijsku bibliotekaricu, jamaikanskog glazbenika, južnoafričkog čistača ulica, novozelandsku pijanisticu... Na okupu je gotovo čitavi Commonwealth.

Kao nepušača ugodno me iznenadila stroga zabrana pušenja na svim mjestima i uredima. Zbog toga se i po najostrijoj zimi na ulicama ispred banaka i osiguravajućih zavoda naiđe na dvoje troje pušača koji ne mogu odoljeti cigaretama koje su možda najskuplje u Europi. Uz obvezatne *pubove* i pivo u Londonu se barem u novinarskim i informativnim krugovima ne može zaobići BBC. Ova radio i tv-postaja ima tradiciju staru 75 godina.

Težnja za objektivnošću i profesionalnošću postale su uzor radio postajama širom svijeta, a tome je pridonijela prije svega svjetska služba (*world service*) i emitiranje programa na 43 jezika svijeta, među njima i na hrvatskom jeziku. Glavno načelo BBC-a: slobodna i bespriječna informacija – nažalost u mnogim dijelovima svijeta nije dostupna. Slučaj je htio da se u Londonu nalazim kada je svijet bio ponovno na rubu

novog rata u Zaljevu. Premda vlada Britanije službeno najčvršće podržava SAD, većina se Britanaca u ispitivanjima javnog mnijenja izjasnila protiv vojne akcije u Iraku, a to su potvrdili i brojni prosvjedi, primjere uvečer ispred Downing Streeta, sjedišta britanskog premijera, gdje se na stotine ljudi okupi-

lo u rukama sa svijećama i transparentima „Don't bomb Iraq!“ (Nemojte bombardirati Irak!). Nekoliko stotina metara dalje iza parlamenta mnogo manja skupina demonstranata s irskim zastavama tražila je da se povuku britanske vojne snage iz Sjeverne Irske. Kada sam već kod prosvjeda i demonstracija moram spomenuti i još jednu nažalost vrlo poraznu činjenicu da se Katolička Crkva u Velikoj Britaniji među pučanstvom nalazi na prvom mjestu omraženih institucija. Napadi na Katoličku crkvu su žestoki, premda katolika nema mnogo, svega 13 posto od ukupnog stanovništva. Od toga najveći broj katolika živi u Sjevernoj Irskoj, tako da je postotak katolika u samoj Engleskoj ispod osam posto stanovništva. Dakle katolici su u Ujedinjenom Kraljevstvu manjina. Kada sam već kod vjerskih zajednica moram spomenuti i *Speaker's Corner* u Hyde parku, mjestu gdje se nedjeljom okupljaju svi oni koji imaju „nešto“ za reći i oni koji žele poslušati razna mišljenja uglavnom o politici i religijama. Iznenađen sam bio utoliko što je većina govornika govorila o islamu. Posebnu pozornost publike privlačila je skupina crnaca obučena u nekakve uniforme koje su u polukrugu štitile svojeg propovjednika koji je povezivao ugroženost, potlačenost i diskriminaciju crnaca kroz stoljeća i danas i kako je jedini i pravi spas u islamu. Unatoč svemu u Hyde parku životinje ne mare mnogo o onome što govore

(nastavak na sl. str.)

(nastavak sa str. 9)

ljudi. Vrlo su pitome. Vjeverice primjerice prilaze šetačima na dohvat ruke, a ako im nešto date jesti, može se dogoditi da vam skoče i na ruke. Mnogi stanovnici Londona često po gradu ili svojim vrtovima naidu na lisice koje su kao i mnoge ostale životinje u Britaniji zaštićene (osim za vrijeme lovne sezone).

Hrvatska zajednica u Londonu

Pored svih atrakcija, bilo kulturnih ili političkih, mora muzeja, galerija, kazališta i trgovina, u Londonu postoji i jedna mala oaza mira i dobrote. Postoji jedna zajednica koja nije velika, ali je prava. Zapravo u ovom velegradu ona je kao kap u moru. Za mnoge Hrvaticе i Hrvate ona je prvo mjesto i utočište u ovom gradu i u ovoj zemlji. Ona je mjesto gdje čovjek može naći savjet, pomoć, utjehu, ali i osmijeh, pjesmu i hrvatsku riječ. Možda je ovo jedna od najmanjih hrvatskih katoličkih misija u jednom od najvećih gradova Europe. Zajednicu dakako čine ljudi, a zajednicu u Londonu čine oni koji su u ovom gradu već 50 godina ili tek 5 mjeseci kao au-pair. U cijeloj Engleskoj živi oko 2500 Hrvata, od toga u samom Londonu i okolici oko 1500. Budući da je u Londonu dobar broj mladih došao učiti jezik hrvatska katolička zajednica je vrlo mlada, dinamična i živa. Duša svega su naravno don Drago Berišić i sestre Zdenka Kolarić i Zora Stojanović. Ova mala misija čuda čini. Ne samo da izdaje svoj misijski dvomjesečnik „Prisutnost“, već zdušno pomaže svima. Ovih dana prikupili su vjernici i neumorni don Drago novac za novu protezu mladiću Tomislavu. A da ne spominjem sve one posjete našim ljudima po bolnicama širom Engleske, savjete i izravnu pomoć našim djevojkama koje su se izgubile radeći kao au-pair ili studirajući. Nezaboravne će mi ostati nedjeljne mise na hrvatskom jeziku u 16 sati u crkvi Sacred Heart (Horseferry Road, između Victoria Station i parlamenta) a nakon toga susreti u župnim prostorijama uz čaj i kekse. Misija ima od 1972. godine i svoju zgradu u južnom dijelu Londona (17 Boutflower Road) u kojoj se nalazi i mala kapelica Svetoga križa. Graditelj cijelog kompleksa je naš sarajevski arhitekt Tvrtković, koji je projektirao i londonsko kazalište gdje se izvodi mjuzikl „Cats“. Moj boravak ostat će mi u lijepom sjećanju na divne ljude dobre volje kojima nije lako daleko od doma, možda i obitelji, daleko od našeg Mediterana. Međutim, i Engleska je lijepa. Stoga treba iz svega izvući ono najbolje – iskustvo, znanje i prijateljstva. Možda i Vas, dragi čitatelji, nanese put u London, pa se javite don Dragi i sestrama Zdenki i Zori u Hrvatskom domu. Prijateljima u Londonu svako dobro i do viđenja možda upravo u hladovini – smokve na Greenwichu. **Alen Legović**

Svitanje ljubavi Kad otvorim oči

iz dubine noći
izvire novi dan
baš kao Ljubav moja
iz srca nespokoja

lelujave bjehu
livade i pučine
oblaci proljetahu
laste kao tanad

svakojake igre
igrača razuzdanih
rađam tanane misli
isijavam bit vremena
budim mirise ljubavi
i rastem
ispunjen

i razigran **Zvonko Čulina**

Riječi koje izgovaram
Tvoje su riječi
Ti si mi samo dopustio da ih čujem.
Kad otvorim oči
vidim neisušivu rijeku Tvojih djela,
čujem žuborenje vječnosti...

Ja samo onoliko vidim
koliko Tvoje svjetlosti
Dopre do mog oka.

Sve je Tvoje
osim grijeha
u svemu zrači
Tvoja dobrota.

Dalibor Perković

Moj grad na obali Jadrana

Dok se kupam u moru
na obali plavog Jadrana,
dok ga miluju nebeske
zrake sunca, jedna duša
luta po europskim
svratištima.
Beskrajne, hladne ulice,
izlozi puni reklama
i neonskog svjetla
ukrali su moju malu kalu.
Zelenu klupu i lampu od ulja.
Dok počiva moj grad
na čvrstoj stijeni iskona,
dok ga miluju
bonaca i bura, jedna duša
luta po europskim
bespućima.
Beskrajne, mutne rijeke,
zrak pun masnog dima
sakriše moje more,
barku i starog ribara. **fra Jojo**

Podignut od zemlje

U tuđu grobnicu Te položismo
jer nisi imao svoje
a bio si među nama
pastir ovčama koje si zvao imenom
i one Tvoj glas prepoznavale.
Riječju si nas zapečatio
za dan otkupljenja
u vječnoj domovini
gdje ne treba krijes uljanice
Ni nasmijano sunce.
Do Tvoje žrtve bijasmo pljeva na vjetru
i smrću naplativi pragrijež.
Od Uskrsa Tvoga kapi smo tekućice
što snagom istine smjera ka počelu
kamo si se Ti povratno nastanio.
Nisi bio, Ti jesi,
dok bude bilo kruha i vina
pred vratima oltara
kroz koja si Ti siromah
otajstveno prvi prošao.
Ars Divina. Vjenceslav Čížek, Dortmund

STUTTGART

Otvorena jubilarna godina

U Stuttgartu u konkatedrali sv. Eberharda na Mali Uskrs, 19. travnja, više tisuća vjernika pribivalo je svečanom slavlju koje je predvodio mjesni biskup dr. Walter Kasper. Ovim slavljem otvoren je jubilej Hrvatske katoličke misije Stuttgart – 40. obljetnica postojanja. Zadaća ove sigurno jedne od poznatijih i plodnijih misija bila je i ostala skrbiti se o hrvatskim vjernicima, poglavito o radnicima, djeci i mladima, ovdje u tuđini kako bi sačuvali i katoličku vjeru i hrvatsku narodnost. Od ove misije kroz ovih 40 godina odvojilo se 17 hrvatskih katoličkih misija u biskupiji Rottenburg-Stuttgart. U prigodnoj propovijedi biskup je izrazio radost što može otvoriti ovaj veliki jubilej, potom je zahvalio hrvatskim katoličkim vjernicima na svemu što su učinili i čine kao marljivi i poštteni radnici za ovaj grad, ovu biskupiju i ovu zemlju. Potaknuo ih je da budu graditelji mira i kazao kako je vjera u Krista uskrsloga temelj i razlog optimizma i hrabrog pogleda u budućnost. Biskup je naglasio kako i hrvatski i njemački vjernici imaju zajedničkog Krista i zajedničku Crkvu i zajedničku vjeru, a budući da su ovdje već toliko godina oni bi, osobito mladi, mogli postati idealni most između hrvatskih katoličkih misija i njemačkih

Biskup dr. Walter Kasper okružen mladima HKM Stuttgart u misijskoj dvorani

župnih zajednica. Time bi se produbilo međunarodno prijateljstvo između Hrvatske i Njemačke, između Hrvata i Nijemaca i povećalo vjersko zajedništvo. Na kraju svečanog misnog slavlja u znak zahvalnosti Hrvatska je katolička misija predvođena voditeljem fra Marinkom Vukmanom biskupu Kasperu darovala portret hrvatskog kardinala i mučenika Alojzija Stepinca i sliku s motivom cvijeća iz legendarnog hrvats-

kog grada Vukovara. Slavlje se nakon mise preselilo u misijske prostorije gdje je biskup u prisustvu generalne konzulice Republike Hrvatske gđe Zdenke Babić-Petričević i više stotina vjernika otvorio izložbu hrvatskih slikara. Ovdje je biskupa i sve nazočne oduševio zbor, pod vodstvom s. Nevenke Tadić, od 40-tak mladih koji je izveo par prigodnih pjesama, a za zabavu i ples svirao je misijski sastav „Ruža“.

NOVO!

Svjedočanstvo jednog buđenja

Svjedočanstvo jednog buđenja je pjesnički privenac mladog pjesnika Zdenka Čolića. Pjesme su razvrstane pod šest tematskih cjelina. One su, kako piše prikazivač Ilija Drmić, odrazom naše stvarnosti i po sadržaju i po strukturi. Čolić je suvremeni pjesnik koji živi u ovom našem užurbanom vremenu i vremenu duhovnih raskoraka. U svojim duhovnim pjesmama poziva nas na obraćenje, a cilj obraćenja je Isus Krist. Čolić je jedan od rijetkih suvremenih i mladih pjesnika kršćanske inspiracije. Ova zbirka pjesama ima 66 stranica, izašla je u privatnoj nakladi, a tiskana na širokom Brijegu. Cijena: 10 DM. Narudžbe: Zdenko Čolić, Wiesneckstr. 7, 79115 Freiburg i. Br. ■

Majčin dan za pamćenje

Više od 2000 posjetitelja okupilo se 3. svibnja na slavlje Majčina dana u Schwabenlandhalle u Fellbachu kraj Stuttgarta. Bogati i raznovrsni program započeo je pozdravom domovini, a nakon toga na pozornici su se redali: dječji zbor i ovogodišnji provopričesnici, otpjevali su dvije pjesme rođenoj majci i majci domovini pod vodstvom časne sestre Nevenke Tadić, zatim su nastupili učenici iz hrvatskih dopunskih škola, koji su kroz pjesmu, recitaciju i ples izrazili što njihovo srce osjeća za majke, predvođeni svojim učiteljicama Sandrom, Marijom i Biancom.

Jazz grupa, koja je dan ranije oduševila u Offenbachu na Susretu hrvatske katoličke mladeži, a sjajno je vodi gđica Marina Raspudić, i ovdje je zablistala kao i folkloristi s Perom Markovićem. Oni su po prvi puta izveli *Ličko kolo* i cijelu dvoranu podigli na noge. Zbor

mladih (40 djevojaka i mladića) i ovog puta je bio na visini kao i muška klapa te, muški i ženski zbor.

Zapažen je po prvi puta i nastup mlade grupe, a izveli su meksičko-američki ples rumba, a vodi ih mlada Iva Oreč.

Sve su se grupe tjednima pripremale za ovaj veliki dan i blagdan kako bi majkama i ženama izrazile jedno veliko hvala.

U drugom dijelu raspjevanog programa nastupili su gosti iz domovine: najbolji tamburaški glazbeni sastav „Gazde“ i pjevač Dražen Žanko.

Svim izvođačima kao i brojnim darovateljima bogate tombole kao i vrijednim ženama koje su pripremile kolače zahvalio je voditelj Misije fra Marinko.

Svim majkama i ženama fratri ove Misije, fra Ivan i fra Marinko, darovali su po jednu ružu u znak zahvalnosti te osobno čestitali ovaj dan.

M.V.

MÜNCHEN

Krist je još uvijek razapet i godine 1998.

Procesija
Velikoga petka
kroz središte
Münchena

Sveti je petak u Münchenu uvijek jedan od mirnijih i najtiših dana. Izjutra djeluje pomalo prazan Svi što su odredili sv. trodnevlje provesti izvan grada, ili, stranci posebno, izvan Njemačke, otputuju već na Sv. četvrtak prema odredištima, a oni koji traže pravo proljeće otputuju već pred Cvjetnicu južnije i od Sredozemlja. Neki je razlog uvijek među hrvatskim katolicima koji ih ostavi u ovom polumrtvom gradu preko ovih svetih dana. Jedne ostavi to što nemaju gdje i da zarade još koju marku, jer su izbjeglice; neki moraju čuvati djecu; nekima se ne isplati putovati na tako kratko vrijeme; neki su bolesni itd. Hrvatska katolička misija u Münchenu je to gledala uvijek bolje i uočljivije osmisлити. Prije četiri godine je voditelj misije fra Petar Gulić uveo procesiju na Sv. petak od crkve sv. Pavla do crkve sv. Mihovila.

To je put od kojih dvije tisuće i nešto metara kroz srce Münchena. Nije to tjelovski svečani ophod bavarskog naroda dugačak nekoliko kilometara, nije ni Oktoberfestzug s teškim konjima i karovima punim bačava piva, što će se točiti na ledini iznad sv. Pavla, ne, to je tiha, skromna, pobožna i molitvena povorka hrvatskih vjernika za koju uvijek dođe od Münchenske policije pohvala i čestitka za dostojanstveni hod i ponašanje.

Poseban je to osjećaj i događaj. Theresienwiese je sablasno prazna, samo je tu i tamo koji timaritelj pša u ophodu. Samo je oko crkve sv. Pavla živo. Nije to neka bučna gužva, nego tihi i pobožni skup vjernika, ta, Sveti je petak.

Što se događa? Hrvatski vjernici se spremaju proslaviti spomen Kristove muke. Oni to ovdje ove godine proslaviše ovako: sabiru se već oko 17 sati oni koji nisu

došli na vrijeme na red za ispovijed ili kojima je taj dan za to određen i najprikladniji. Pred 18 sati fra Petar najavljuje slavlje i tijek pobožnosti. U 18 sati izlazi 14 križeva, ove godine s natpisima četrnaest nadbiskupija i biskupija hrvatskog naroda. Obrede predvodi fra Petar. Nakon Muke Gospodina našega Isusa Krista svečano, razgovjetno, glasno i pobudno propovijeda fra Luka Tomašević – o Bogu koji se odlučio za dobro.

Tri puta je fra Petar iza svečanih molitava zapjevao: *Evo drvo križa...* Sve ustaje na noge i polako za križevima križnog puta kreće na ulicu. Na čelo staje glavni križ kojega prate poslužitelji oltara i kita redovnika franjevac. Vjerni puk izlazi polako i mirno, a svatko se gleda ubaciti za križem svoje biskupije. Slučajni prolaznici dobro čitaju te natpise i dosjećaju se odakle su ovi u povorci.

Tiho, svijet od preko dvije tisuće pobožnika, korača s molitvom na usnama i sa

srcem uz patnje gdje je god Krist i danas još razapet. Slučajni prolaznici staju i gledaju taj „sprovod“ bez pravog mrtvaca, tj. jedinoga koji je uskrsnuo. Nitko ne više, nitko ne pjeva, glasa čuti nije, a opet smo jasni demonstranti pobožnosti i smisla Sv. petka. Duga povorka cijelom dužinom Schwanthalerstraße zaokreće preko Stachusa, pa, oko svoje crkve u Sv. Mihovila na njena glavna vrata.

Tu vjerni puk ljubi križ Kristov svim srcem i dušom. Dostojanstveno i bez guranja: red za redom, čovjek za čovjekom, star za mladim i obratno, muž za ženom – i obratno, dijete za roditeljima – i obratno, stupa pred raspelo i utisnuje mu svoj cjelov s molitvom da ne bude Judin. Svatko usput šapće iz svoje vlastite patnje Kristu patniku svoju molitvu i pouzdanje, jer je On u nama svima, ovdje i danas, patnik i prikovanik uz bol i poteškoće koje nam nanosi život. Tako hrvatski vjernik iskazuje svom Isusu poštovanje, kako to čini njegov rod po Primorju, Dalmatinskoj zagori, Istri, Lici, Zagorju, Prigorju, Slavoniji, Podravini, Baranji, Posavini, Vojvodini, Konavlima, Boki, Bosni i Hercegovini.

Taj silni svijet je još jednom stupao u koloni prema propisu obreda ovoga dana da se nahrani snagom Tijela Isusova i u tišini krenuo svom obitavalištu, zadovoljan u duši, sit riječi i hrane i miran u savjesti.

Tako su hrvatski vjernici sa svojim svećenicima i sestrama, vjernim pratiteljima i u tuđem svijetu, obavili svoj Sv. petak ovdje u Münchenu i ove godine 1998. Tekst: fra Tihomir Grgat; foto: Jozo Sladoja

Mladi glumci su odlično izveli Isusovu muku

Brief des
Delegaten

Pfingstereignis in Sarajevo und Jugendtreffen in Offenbach

Sehr verehrte Leserinnen und Leser der Lebendigen Gemeinde,

in dieser Ausgabe möchte ich in Kürze über zwei wichtige Treffen der letzten Tage berichten, die unser Büro in Frankfurt organisiert hat:

Pfingstereignis in Sarajevo

Das erste Mal in der Geschichte der kroatischen Auslandsseelsorge trafen sich auf ihrer jährlichen Pastoraltagung Priester und pastorale MitarbeiterInnen aus ganz Europa vom 14.4.–17.4.1998 in Sarajevo, der Hauptstadt Bosnien-Herzegowinas. Geleitet wurde die Tagung von dem Weihbischof des Erzbistums Vrhbosna und Vorsitzenden des Rates der Kroatischen Bischofskonferenz und der Bischofskonferenz Bosnien-Herzegowinas für die Auslandsseelsorge Dr. Pero Sudar, dem Direktor für die Auslandsseelsorge Msgr. Vladimir Stanković und dem Delegaten für die Kroaten-seelsorge in Deutschland und Hauptorganisator dieses Treffens P. Josip Klarić. Das diesjährige Treffen stand unter dem Thema: „Der heilige Geist in der Kirche und in der Welt“ und die Referenten waren Professoren beider theologischen Hochschulen in Sarajevo: Dr. P. Mile Babić, Dr. Tomo Vukšić, Magister Božo Odobašić, Dr. P. Stjepan Duvnjak. Weitere Referenten waren Prof. Ivan Čizmić aus Zagreb (mit einem Referat über die Migrationsthematik im kroatischen Volk) und Herr Ivan Ivanković, Pastoralassistent in der kroatischen katholischen Mission Waiblingen.

Außer dem gelungenen wissenschaftlichen Teil dieses Treffens sei hier auch die feierliche heilige Messe in der Kathedrale erwähnt, das Gespräch am Runden Tisch mit seiner Eminenz, dem Kardinal Vinko Puljić, und den Bischöfen und Provinzialen aus Bosnien-Herzegowina.

Es war sehr ermutigend von den Teilnehmern Lob für die Referate, die tadellose Organisation und die gesamte Atmosphäre in Sarajevo zu bekommen. Einer der Teilnehmer bezeichnete dieses Treffen in Sarajevo als geschichtliches „Pfingstereignis“.

Jugendtreffen in Offenbach

In der Stadthalle in Offenbach fand am 2.5.1998 unter Leitung der Kroatenseelsorge in Frankfurt das diesjährige 27. Treffen der kroatischen katholischen Jugend statt. Das Treffen, an dem über 1500 Jugendliche aus über 30 kroatischen katholischen Gemeinden aus der gesamten Bundesrepublik teilnahmen, stand in diesem Jahr des Heiligen Geistes unter dem Motto: „Wir sind begeistert!“ Den Auftakt des feierlichen Ereignisses bildete die gemeinsame Eucharistiefeier, deren musikalische Gestaltung unter der Leitung von Maestro Ivan Žan jugendliche Solisten und Chorsänger aus verschiedenen kroatischen katholischen Missionen übernahmen. Einige Lieder spielten während der Eucharistiefeier auch die Theologiestudenten aus Sarajevo mit ihrer Band „VIS Jukić“. Die szenarische Darbietung des „Pfingstereignisses“ führte sehr originell eine Gruppe Jugendlicher aus Frankfurt auf. Mit viel Begeisterung, Gesang und rhythmischen Bewegungen begleiteten die Jugendlichen im Saal die gesamte hl. Messe.

Nach der Eucharistiefeier folgte eine Gesprächsrunde mit den Jugendlichen. Als Gäste waren zu dieser Gesprächsrunde eingeladen: Dr. Ante Mateljan, Professor an der Theologischen Hochschule des Erzbistums in Split, Sr. Rebeka Anić

vom Institut der Franziskaner für die Kultur des Friedens aus Split, P. Josip Klarić, Delegat für die Kroatenseelsorge, und vier Jugendliche aus verschiedenen kroatischen katholischen Gemeinden. Durch das gesamte Programm führten Betina Mamić und P. Anto Batinić aus Frankfurt.

Nach dem religiösen Teil folgte am Nachmittag der Auftritt der Folkloregruppen mit traditionellen Tänzen aus der Heimat. Aufgeführt wurden die Tänze von den Folkloregruppen der Gemeinden aus Düsseldorf, Pforzheim, Frankfurt, Gaggenau, Reutlingen und Offenbach. Erwähnt seien auch die Tanzgruppen aus Stuttgart und Frankfurt sowie die Solisten aus Mannheim, Offenbach und Wiesbaden, die mit ihren Auftritten besonders großen Beifall bei den Jugendlichen ernteten.

Das Schlußlicht des Treffens bildete die Band „VIS Jukić“, die mit ihrer Musik den Saal regelrecht zum Beben brachte.

Abschließend läßt sich mit Recht zusammenfassen, daß sowohl die Jugendlichen als auch die Organisatoren – in der Hoffnung, daß so etwas wiederholt wird – vom diesjährigen Jugendtreffen in Offenbach begeistert waren.

So, liebe Leserinnen und Leser der Lebendigen Gemeinde, das waren unsere Aktivitäten der letzten Tage. Ich grüße Sie alle bis zur nächsten Ausgabe der *Lebendigen Gemeinde*. P. Josip Klarić

P. Josip Klarić
übergibt
Schwester
Admirata Lučić,
Oberin im Kloster
und Waisenhaus
„Egipat“
in Bjelave
(Sarajevo)
das Geschenk
der kroatischen
katholischen
Missionen
aus Deutschland
(10.865 DM
und 34000 ÖS)

BEGRÜSSUNG
VON PRÄLAT JÜRGEN ADAM,
STUTTGART
(er hat kroatisch gesprochen)

Prälat
Jürgen
Adam

Ekselencije, vrlo štovani gospodine biskupe!

Draga braćo i sestre!

Rado prihvaćam da Vam zahvalim u ime svih prisutnih referenata za strance iz njemačkih biskupija na Vašem pozivu za ovaj pastoralni skup u Sarajevu.

Nije bilo samo Vama na srcu da se ovaj važni susret po prvi put održi u Sarajevu. I za nas je također čast biti gost u ovome gradu. On je za vrijeme proteklog rata postao simbolom kao nijedan drugi grad. Ali ne samo simbolom za sve stravičnosti i strahove. Ne, više od toga: simbolom čežnje svih ljudi dobre volje za pravdom i mirom, simbolom nepobjedivosti dobra u čovjeku, istodobno simbolom njegove sposobnosti da trpi i njegove hrabrosti, njegove vjere

Sarajevo – simbol čežnje za dobrom, mirom, pravdom

u Boga i njegove nade, koja ga nikada neće iznevjeriti.

Svoje osobito poštovanje izražavam natpastiru grada i nadbiskupije Sarajeva, svećenicima i redovnicima, vjernicima, muževima i ženama, mladima i djeci. Svoje poštovanje izražavam brojnim žrtvama, za koje molimo, da njihova žrtva ne bude uzaludna i da ih je Uskrsli već pozvao k sebi.

Tema našega skupa jest Duh Sveti u Crkvi i svijetu. Crkva u Sarajevu svjedoči nam također djelovanje Duha Svetoga. On bijaše i jest njezina utjeha i jakost u svakoj nevolji, snaga za navještanje Evanđelja, ljubavi i pomirenja. On joj daje hrabrosti da se ne boji budućnosti.

Strah pred budućnošću – to je također i u našoj vlastitoj zemlji najveća čovjekova ugroženost. Stoga je strah pred budućnošću najveći izazov Crkvi. Mi ne možemo svojom vlastitom ljudskom slabošću ljude učiniti jakom protiv tog straha. Ali mi ih možemo uvijek podsjećati na ono što je sveti Pavao rekao: Ne zaboravite, vi ste hram Božji. Njegov duh prebiva u vama.

Da, Gospodin je svoje obećanje ispunio: Nije nas ostavio same, darovao

nam je Branitelja i jer on živi, mi ćemo također živjeti (Iv 14).

Mnogi ljudi pitaju: Što imam od toga što sam kršćanin? Ovim ljudima možemo odgovoriti: Ovo imate od toga – vjernu Božju ljubav, koja vas nikad neće iznevjeriti.

Poznato je da već odavno ne dosižemo sve ljude svojom službom. Ali to je također razlog da u pastoralu naših biskupija još više surađujemo. Srca zrelije mladeži i odraslih mladih – dakle one dobi, koji su kod nas bez obzira na nacionalnost Crkvi okrenuli leđa – možemo jedino zajednički privući snagom Duha Svetoga.

Dopustite mi da Vama svima, gospodi biskupima također, srdačno zahvalim u ime naših biskupa i biskupija za Vašu službu kod nas i zajedno s nama.

Naše su biskupije u posljednjih dvadeset i pet godina pristunošću vaših zemljaka i tolikih vas postale bogatije za znatna ljudska, religiozna i crkvena iskustva. Neka nas Sveti Duh Božji nadahne da i ubuduće sve zajednički dijelimo što nam Bog u svojoj dobroti daruje.

Prelat Jürgen Adam

Teilnehmer an der Pastoraltagung in Sarajevo

Priester:

Ančić, Božo
Aračić, Mato
Balajić, Siniša
Batinć, Anto
Biletić, Stjepan
Bolkovac, Ivan
Božić, Josip
Čalušić, Ivan
Čulić, Zdravko
Čumurdžić, Drago
Čorić, Radovan
Dugandžić, Nikola
Duvnjak, Alojzije
Glihotić, Vjenceslav
Grgić, Berislav
Harjač, Stjepan

Jerkan, Nedjeljko
Janjić, Vjenceslav
Jukić, Marko
Kecerin, Ivica
Klarić, Josip
Komadina, Ivica
Kutleša, Ante
Lovrić, Karlo
Marković, Luka
Martić, Mato
Međugorac, Tomislav
Mjeda, Peter
Mrakovčić, Mladen
Mrkonjić, Josip
Nikolić, Zorislav
Nua, Anton
Pasarić, Stjepan

Perković, Ante
Petrović, Alojzije
Plješa, Ivan
Pranjić, Ante
Sabolić, Petar
Stanković, Vladimir
Šestak, Pero
Šimić, Josip
Šimović, Branko
Šimičić, Božo
Šola, Mato
Topić, Petar
Troglić, Franjo
Vrdoljak, Stjepan

Ordens- schwestern:

Barišić, Marta
Gelo, Damira
Jukić, Fanita
Jurić, Davorina
Ljevar, Miroslava
Ljubos, Dragica
Lovrić, Alis
Marijić, Estera
Martinović, Janja
Mravak, Jasenka
Pejić, Nikolina
Saraf, Stjepanka
Šokić, Anđelita
Šteko, Anđelka
Vučić, Regina

Pastoralmitarbeiter/ mitarbeiterinnen:

Backstuber, Đurđa
Bošnjak, Ivan
Čolić, Ilija
Djaković, Kata
Drežnjak, Ana
Galić, Branko
Gongola, Mara
Ivanković, Ivan
Kliwer, Gisela
Kolić, Nada
Kovačević, Zrinka
Planinc, Pavica
Rušev, Ivan
Tomljanović, Antonija
Valjan, Mato

Vidačković, Stanka
Vrbanc, Anton
Vrdoljak, Josip
Žličarić, Krunica

Sozialarbeiter:

Čizmić, Ivan
Herceg, Stjepan

Vertreter der deutschen Diözesen:

Adam, Jürgen
Berger, Alfons
Griemens, Dieter
Guballa, Werner
Krämer, Bernd
Prassel, Peter

17.4.1998

Orte der Identität

Ansprache in Sarajevo anlässlich der Jahrestagung der Kroatischen Seelsorge in Deutschland am 15.4.1998

Sehr geehrter Herr Weihbischoff,
sehr geehrter Pater Delegat,
liebe Schwestern und Brüder,

es ist etwa zwanzig Jahre her, daß ich zum ersten Mal in Sarajevo eingeladen war. Damals von den Schwestern von Christus dem König, den Franziskanerinnen der bosnischen Provinz, die hier in Sarajevo in Bjelave ihr Provinzhaus haben. Seit mehr als 30 Jahren sind die Schwestern im Priesterseminar in Mainz tätig, zum Segen für dieses Haus und damit für unser ganzes Bistum. Ich war vor 20 Jahren Subregens im Priesterseminar, und dank der Beharrlichkeit der Schwestern habe ich mich auch in die kroatische Sprache hineingetraut. Nun sind meine Grundkenntnisse wieder eingerostet, so daß ich der festen Überzeugung bin, daß Sie mich besser in deutsch als auf kroatisch verstehen.

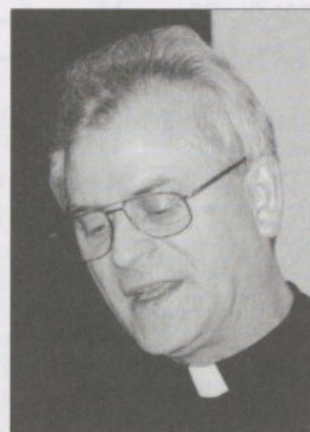
Dem Herrn Delegaten und Ihnen allen danke ich für die freundliche Einladung, zu Ihrer Pastoraltagung nach Sarajevo zu kommen. Ich überbringe die herzlichsten Grüße von Bischof Dr. Karl Lehmann, dem Vorsitzenden der Deutschen Bischofskonferenz. Ihm, dem Bischof von Mainz, bin ich als Generalvikar, wie Sie wissen, besonders verbunden. Verbunden bin ich auch meinen Kollegen, den Generalvikaren der deutschen Diözesen, die ich gerne in meinem Gruß hier eingebunden wissen will.

Die kroatische Seelsorge in Deutschland, und damit Sie, erfüllen die Aufgabe der Brückenbauer. Sie gestalten in Ihren Gemeinden für Kroaten in Deutschland Orte der Identität. Wer in ein fremdes Land kommt, läßt nicht einfach alles hinter sich. Jede und jeder kommt mit seiner eigenen Geschichte und fragt sich zunächst einmal, wo bin ich jetzt. In der Fremde fragt sich jeder Mensch umso mehr, wo gehöre ich denn hin.

Die bisherige Heimat ist weit entfernt. Da ist es wichtig, daß es Orte gibt, die einladen, die sagen, Du gehörst zu uns. Die kroatischen Gemeinden sind unabdingbare Orte religiöser, kultureller und nationaler Identität.

Wenn ein Mensch in der Fremde sich nur fremd vorkommt, kann er nicht leben. Ganz gleich, wo er sich aufhält, sucht er Heimat, um sich nicht wie ein Ausgestoßener vorzukommen. Er hat die angestammte Heimat aus unterschiedlichen Gründen verlassen, um Arbeit zu finden oder unbedroht leben zu können, um Frieden zu erfahren und nicht mehr auf der Flucht sein zu müssen. Sie verhelfen in den kroatischen Gemeinden zur Beheimatung von Menschen, von denen jeder einen Namen und eine Geschichte hat, Sie rufen einen jeden, eine jede mit Namen, denn Sie wissen, daß dieser Name durch die Taufe ein Gottesgeschenk ist, und damit ist das Christenrecht verbunden, in einer Gemeinde von Getauften zu leben.

Dr. Werner Guballa

Ihre Gemeinden sind in Deutschland. Dieses Land ist nicht mehr im wirtschaftlichen Aufschwung der 60er und 70er Jahre. Über 4 Millionen Arbeitslose sind eine Herausforderung für die Politik, die Wirtschaft und auch die Kirche.

Europas Grenzen sind mittlerweile im Rahmen der Europäischen Gemeinschaft geöffnet. Aber damit sind nicht die Grenzen verschwunden. Sie haben sich verlagert. Nach außen hin zu denen, die nicht der Europäischen Gemeinschaft angehören, da sind sie sogar spürbarer, und sie haben sich als Grenzen im Land selbst verdeutlicht. Sehr kritisch wird heute in Deutschland gefragt, wer kommt zu uns, wer darf bleiben? Sie erleben das Schicksal von Flüchtlingen in Ihren Gemeinden und bekommen hautnah manches Drama mit, wenn Menschen Deutschland wieder verlassen müssen und nicht wissen, wohin sie gehen sollen, weil in der Heimat alles zerstört ist. Hier leisten Sie in den Gemeinden Hervorragendes, im Dienst der Begleitung, der Vermittlung und der Klärung.

Unsere Kirche ist katholisch. Sie ist von ihrem Wesen her multikulturell. Ganz gleich, aus welcher Nation, durch die Taufe sind wir alle Glieder dieser Kirche. Alle sind wir eins in Christus durch den Heiligen Geist.

Dieser Geist, dem Sie sich in diesen Tagen der Pastoraltagung thematisch nähern, sei Ihnen spürbar nahe. Er zeige Wege der Versöhnung auf, er lasse seine heilende Kraft spüren bei all den vielen Menschen, die besonders verletzt wurden durch die Schrecken des Krieges. Und er gieße die Vielfalt seiner Gaben auf Sie und auf die Gemeinden, in denen Sie leben, wirken, und für die Sie da sind.

Gottes Segen begleite Sie.

Dr. Werner Guballa, Generalvikar

Gäste der Gesprächsrunde: Kardinal Vinko Puljić, Bischöffe: Dr. Franjo Komarica, Dr. Ratko Perić und Dr. Pero Sudar, Provinzial P. Petar Anđelović, Vertreter der herzegowinischen Franziskanerprovinz P. Gabrijel Mioč, Delegat P. J. Klarić und Gesprächsleiter P. A. Batinić

FAMILIE

Von Željka Čolić

Mami, wo wohnt Gott?

– Mami, wo war ich als ich noch nicht da war?

– Das ist schwer zu beantworten Kind, vielleicht warst du ein Stern beim lieben Gott.

– Nein, Babys können doch nicht im Himmel sein.

– Mami, wo ist Gott jetzt?

– Er ist im Himmel und überall, und beschützt uns alle.

– Guckt Er uns jetzt zu?

– Ja. Aber, (schaut zum Himmel) ich sehe Ihn nicht!

– Schatz, Gott können wir nicht sehen, wir können Ihn nur fühlen.

– Mami, wie fühlen wir Gott?

– Indem wir an ihn und das Gute glauben, auch wenn wir Ihn nicht sehen.

– Wenn ich auf dem Spielplatz bin, ist er auch da?

– Ja, er beschützt Dich.

– Aber, wie will mich Gott auffangen, wenn Er nicht da ist?

– Gott ist immer da, nur wir sehen Ihn nicht. Er beschützt uns, damit uns nichts Schlimmes passiert.

– Mami, ist Jesus Gott?

– Jesus ist der Sohn Gottes.

– Aber, wenn Gott der Papa von Jesus ist, was ist dann mit Joseph? (Lacht) Dann hat ja Jesus zwei Papis und ich nur einen!

– Der liebe Gott ist Vater von uns allen, von mir, von dir und allen Menschen, der immer mit uns ist. Ihn können wir nicht sehen. So haben alle Menschen einen Papa auf der Erde und Gott, den Vater im Himmel. Gott hat Jesus als seinen Sohn zu uns geschickt, weil Er den Menschen zeigen wollte, wie gut ein Mensch sein kann. Und Joseph hat Jesus dabei geholfen.

– Mami, wie konnte Jesus in den Himmel fliegen? Hat Er Flügel?

– Nein, Liebes, Flügel hat Er nicht, aber seine Seele ist zu Gott geflogen.

– Wann fliegen wir mal so hin?

– Schatz, erst wenn jemand gestorben ist, geht die Seele zu Gott und lebt dort im Himmel weiter.

– Mami, dann ist Jesus gestorben und lebt aber noch?

– Ja, ganz genau. Jesus ist wieder auferstanden und lebt weiter im Himmel. Darum feiern wir Ostern. Wir freuen uns, daß Jesus auferstanden ist.

Manchmal können schon ganz kleine Kinder uns Erwachsene in arge Be-

Die Liebe und Hoffnung zu und von Gott, die es durch die Liebe der Eltern erfährt, ist die Grundlage jeder Erziehung

drängnis mit ihren Fragen bringen wie diese kleine Auswahl an obigen Zitaten aufweist. Gerade im Hinblick auf religiöse Fragen, die stark ins Philosophische eingehen, sind klare Antworten manchmal nicht möglich. Unsere Erklärungen aus Erwachsensicht müssen deshalb, immer auch das Alter des Kindes in Betracht ziehend, gut abgewogen werden, um ein allmähliches Heranführen an das Christentum zu ermöglichen. Da aber Kinder spontan sind, wollen sie sofort auch eine Antwort haben. Es bleibt nicht viel Zeit für eine gut durchdachte, kindergerechte Erklärung. Manchmal sind aber die spontansten Antworten auch die Besten. Auch kann das Eingeständnis der Erwachsenen nicht allwissend zu sein, positiv auf Kinder wirken. Heutzutage stehen Eltern, wenn sie nicht gerade althergebrachte Erziehungsmethoden übernehmen, auch hinsichtlich der Glaubenserziehung, allein. Gesellschaftsbedingt hat parallel zum Verständnis des Kindes und dessen Stellung auch die Glaubenserziehung einen großen Wandel erfahren. In früheren Zeiten wurden Kinder nahezu immer im Sinne der Zehn Gebote zum „Gut- und Bravsein“ erzogen. Die Eltern haben vorwiegend das Sinnbild Gottes als strafende und kontrollierende Instanz mißbraucht, um „folgsame“ und „fromme“ Kinder zu formen. Fast jeder kennt noch die Angst von der Strafe Gottes bei irgendwelchen „Sünden“ oder Unartigkeiten. Diese Angst prägt sich tief ins Unterbewußtsein ein und verursacht Schuldgefühle, die wiederum tiefe seelische Folgen haben können. Diese Unterdrückung durch Strafe oder dessen Androhung führt nur zur Verinnerlichung „fremder“ Moralvorstellungen und die Gefahr besteht, daß man dem Kind manipulative und labile Charakterzüge aufoktroyiert. Diese absolute Gehorsamkeitstheorie führt lediglich zur völligen Verunsicherung des Kindes und raubt ihm jegliches Selbstwertgefühl. Diese zwanghafte Erziehung nach religiösen Normen, deren Sinn nicht hinterfragt wird, scheint und ist heute nicht mehr aktuell. Im Gegensatz dazu steht das Bild eines liebenden und

verzeihenden Gottes, das die Eltern vermitteln sollten, der auch für die kleinen Schwächen Verständnis hat und jeden Menschen in seiner Eigenart annimmt. Dadurch wird den Kindern nicht nur ein stabiles Verhältnis, in dem Vertrauen existiert, vermittelt, sondern auch der Glaube als Lebensbasis angeboten. Eltern sollten ihre Kinder in diesem Sinne begleiten, hinführen und nicht kontrollieren. Moralische Grundsätze, wie gegenseitiges Verständnis, Toleranz und Achtung sollten vorgelebt werden, weil es ansonsten wirkungslos bleibt. Die Eltern fungieren als „verlängerter Arm“ Gottes und haben die Verantwortung das Kind in seinem Leben zu begleiten und zu unterstützen. Deshalb sollte das Bild Gottes als eines unsichtbaren Lebens-Begleiters (und nicht Kontrolleurs) dem Kind übermittelt werden, der es in seinem Denken und Entscheiden bekräftigt, wie die Eltern selbst. So kann ein Kind allmählich zum verantwortungsbewußten christlichen Dasein gelangen, indem es auch seine Eigenständigkeit bewahrt ohne die Verdammnis zu fürchten bei eventuellen „Fehlritten“. Die Liebe und Hoffnung zu und von Gott, die es durch die Liebe der Eltern erfährt, ist die Grundlage jeder Erziehung.

Wenn wir uns aber die Lebensfreude, Kreativität, Ehrlichkeit, Phantasie und Intensität, mit der Kinder leben, bewußt verdeutlichen, die noch so rein und natürlich sind, und erst durch unsere Erwachsenenwelt „gezügelt“ und „geordnet“ werden, dann sollten wir als Erwachsene von Kindern lernen wie man noch wahrer Mensch ist und sein kann. Eltern können durch ihre Kinder lernen wieder bewußter zu leben, weil sie täglich mit Lebensfragen konfrontiert werden, die sie als Erwachsene klar und gegeben hingenommen haben. Die Beantwortung der Kinderfragen, die immer tiefsinnig sind, bewirkt auch eine Auseinandersetzung mit sich selbst als Erwachsenen und der Realität. Diese eigene Bewußtmachung funktioniert aber nur, wenn Eltern ihre Kinder und ihre Fragen ernst nehmen und nicht einfach übergehen.

BERLIN

Ikone, koncerti, hodočašća

Obilježena 70. obljetnica smrti V.F. Mažuranića. Vraćene ikone iz pravoslavne crkve u Drvaru. Koncert prijateljstva i hodočašće u Padovu i Rim.

U prigodi sedamdesete obljetnice smrti hrvatskog književnika Vladimira Frana Mažuranića koja će biti u kolovozu ove godine, 27. ožujka je u dvorani Hrvatske katoličke misije održano predavanje „Život i djelo hrvatskog književnika Vladimira Frana Mažuranića“. Predavanje je održao prof. dr. Dragomir Babić, predavač na pedagoškom fakultetu u Rijeci. On je došao na poziv HKD „V.F. Mažuranić“ u Berlinu.

Govoreći o Vladimiru Franu Mažuraniću, predavač je kazao da je njegov život uzbudljivi roman.

Napisao je crtice „Lišće“ i „Od zore do mraka“. U njima govori o svome životu prepunom uživanja, ali i neuspjeha i poraza. U svakoj crtici imamo mali svijet. Po riječima predavača, najčuvenija mu je crtica „Baraba“. U pisanju crtica uzor mu je bio Turgenjev. Jedan francuski kritičar reče za njega: „Zbog svoga stila o njemu bi govorila cijela Europa da je bio Francuz“.

U vremenu od 1912.–1928. živio je u Berlinu. U to vrijeme štitio je srpske logoraše u Frankfurtu na Odri. Bio je predsjednik kluba SHS-a u Berlinu. Izvanredno je utjecajan, jer je poznavao vrlo dobro njemački jezik. Naden je mrtav u stanu 20.8.1928. Umro je najvjerojatnije od srčanog udara. Posmrtni ostaci naknadno su preneseni u Novi Vinodolski, a na kući u kojoj je naden mrtav i danas stoji spomen ploča što su je Hrvati postavili.

U zadnje vrijeme za njega se interesiraju Nijemci jer je bio dopisnik njemačkih listova, a i Francuzi, jer je pisao i na francuskom jeziku.

U najnovije vrijeme saznalo se da je kao dječak bio ministrant u crkvi sv. Filipa i Jakova u Novom Vinodolskom. Jednom zgodom, upitan od jednog katoličkog svećenika u Berlinu, zašto ne dolazi u crkvu, odgovorio je da je Bog u njemu svaki dan i da on s njime živi.

Vraćene spašene ikone

U katoličkoj bazilici sv. Ivana, Lilienthalstr. 5, Berlin-Kreuzberg održan je u subotu, 4. travnja koncert crkvenog zbora „Sv. Stefan Dečanski“, srpske-pravoslavne zajednice u Berlinu pod vodstvom

Ljiljane Šurdilović. U zboru su pjevali i dvojica srpskih pravoslavni svećenika Dragan Sekulić i Veljko Gačić. Zbor je osnovan prije četiri godine, u veljači 1994., a sastavljen je uglavnom od amatera. Međutim, svojim originalnim stilom plijeni pažnju publike. Tako je bilo i te večeri. Skupljena kolekta namijenjena je za obnovu crkava u bivšoj Jugoslaviji.

Na kraju koncerta zboru je zahvalio župnik bazilike sv. Ivana dr. Nikolaus Timpe, a hrvatski svećenik fra Jozo Župić uručio je svećeniku Draganu tri ikone koje je u vihoru rata u Bosni i Hercegovini sačuvao jedan spasitelj. Ikone pripadaju jednoj pravoslavnoj crkvi u Drvaru a predstavljaju sv. Iliju proroka (na ikoni piše: Ilijev Čedomir, slikar ikona; prorok Ilija kasni XIV vek; Tretjakov galerija Moskva; tempera na drvetu; darovatelj dr. Drago Trninić), sv. Ivana Krstitelja i sv. Vasilija Velikog.

Fra Jozo je kazao svećeniku Draganu da je taj rat koji je vođen protiv Hrvatske, Bosne i Hercegovine razorio ne samo mnoge crkve i džamije, ne samo kulturno i umjetničko blago nego i nebrojene živote. Bilo je i onih koji su se znali izdignuti i suprotstaviti duhu mržnje i razaranja. Te tri ikone svjedočanstvo su toga. One su spašene, a fra Jozo je zamolio svećenika Dragana da

ih vrati župi kojoj pripadaju. Ovu gestu vjernici su popratili pljeskom.

Koncert prijateljstva i hodočašće

U subotu, 18. travnja održan je koncert prijateljstva u Hrvatskoj katoličkoj misiji. Koncert su priredili: puhačko zabavni orkestar „Vitezovi sv. Jurja“ iz Kaštel Sućurca, pod ravnanjem prof. Zvonimira Slavičeka, mješovita klapa „Sedam Kaštela“ iz Kaštel Sućurca i muški zbor „Eintracht 1892 e.V. Berlin Mahlsdorf“. Dvosatni nastup izvođača oduševio je sve prisutne u dvorani. U ime Hrvatske katoličke misije u Berlinu izvođače je pozdravio fra Jozo Župić, a u ime konzulata RH u Berlinu riječ je uputila gđa dr. Zdenka Weber.

Organizator ovog susreta gosp. Jerko Dubravčić, priredio je u misijskim prostorijama večeru za sve izvođače.

Hodočasnički autobus vjernika pod vodstvom fra Jozu Župića i s. Nikoline Pejić hodočastio je od 20. do 25. travnja u Padovu i Rim. U Godini Duha Svetoga molili su na grobovima sv. Ante, sv. Leopolda Bogdana Mandića i sv. Petra da Duh Sveti obnovi njih, a po njihovim molitvama i životima obnavlja njihove obitelji i cijelu župnu zajednicu u Berlinu. U srijedu, 22. travnja, pridružili su se tisućama hodočasnika na trgu sv. Petra i pozorno slušali poruku pape Ivana Pavla II. Posebno je bio dirljiv i upečatljiv pohod katakombama sv. Kalista koji je u mnogima probudio osjećaje vezane za stradanje našega naroda u domovinskom ratu.

Jozo Župić

Vjernici HKM Berlin za vrijeme generalne audijencije na Trgu sv. Petra

FRANKFURT

Blagoslovljen

Biskup Kamphaus i nadbiskup Bozanić blagoslovili novu zgradu Hrvatskoga katoličkog centra „O. Ante Antić“. Nadbiskup Bozanić slavio misu za Hrvate u frankfurtskoj katedrali.

Iz ruku mladih fra Leo Delaš je primio i maslinov panj s grančicom te ga, kao simbol mira, predao nadbiskupu Josipu Bozaniću

Usred frankfurtskoga citya, u sjeni velesajamskih nebodera, banaka i katedrala suvremenog poslovnoga svijeta, održana je cjelodnevna hrvatska fešta. Slavlje je priređeno u povodu blagoslova i otvorenja nove velike zgrade Hrvatskoga katoličkog centra „O. Ante Antić“, u Rüsterstraße 5. Svečani program priređen je na otvorenom, a pozornica je postavljena ispred novog zdanja Hrvatskoga katoličkog centra.

Mješoviti zbor frankfurtske Misije započeo je program pjevanjem hrvatske i njemačke himne, a zatim je uglednike iz crkvenog i društvenog života pozdravio fra Leo Delaš, voditelj HKM Frankfurt i domaćin slavlja. Novu zgradu su potom blagoslovili dr. Franz Kamphaus, limburgski biskup, i zagrebački nadbiskup Josip Bozanić.

Biskup Kamphaus je u svom pozdravnom govoru istakao da smo svi mi, prije nego što smo Nijemci ili Hrvati, na prvome mjestu kršćani. „Ova je zgrada namijenjena prvotno onima koji ovdje nisu rođeni i koji domovinom zovu jednu drugu zemlju. Zgrada nije samo krov nad glavom, nego i krov nad dušom. Danas su mnogi ljudi ne samo fizički nego i psihički beskućnici, pa im zato treba ponuditi krov, odnosno duh kuće i doma. To je duh Isusa Krista. U blagoslovu ove zgrade molimo Duha Božjega da ispuni sve nas i ovu kuću“, rekao je biskup Kamphaus.

Nazočnom mnoštvu vjernika i gostiju obratio se i msgr. Josip Bozanić. On je zahvalio svima koji su dprinijeli izgradnji novog i velebnog HKC, a napose bis-

kupiji Limburg, hrvatskim svećenicima i vjernicima u Frankfurtu. „Ova kuća treba biti mjesto susretanja posebno mladih Hrvata i svih drugih ljudi dobre volje. Crkva mora i ovdje ponuditi priliku mladima da ostanu ono što jesu“, naglasio je Bozanić. Nakon riječi: „Dragi mladi, vama predajem ove prostori-je“, uslijedio je snažan pljesak nazočne mladeži.

Na skupu su još govorili dr. Jure Brkan, provincijal franjevačke provincije Presv. Otkupitelja, čiji franjevci vode Misiju, msgr. Vladimir Stanković, ravnatelj hrvatske inozemne pastve, arhitekt Effgen i biskupijski vijećnik Hanno Heil.

Potom je na istoj pozornici održana svečana akademija u kojoj su nastupili svi zborovi Misije (mješoviti, dječji, ženski), a pod ravnanjem s. Pavlimire Šimunović i dr. Josipa Lucića, te klapa

„Ferali“. Posebno upečatljivo nastupila je ritmička skupina mladih izvođači sladbju „Ave Maria“ iz rock-opere Gubec Beg. Mladi su također umješno izveli recital „Dom sveti“, za koji je tekst napisala s. Judita Čovo, provincijalna poglavarica školskih sestara franjevk splitske franjevačke provincije. Na koncu je folklorna skupina „Croatia Ensemble“ izvela završno kolo iz Gotovčeve opere „Ero s onog svijeta“.

Među uglednicima našli su se, pored spomenutih, bivši i sadašnji gradski dekani Greef i Tillmann; fra Josip Klarić, delegat za hrvatsku inozemnu pastvu u Njemačkoj; predstavnik frankfurtske gradonačelnice; hrvatski veleposlanik u Njemačkoj i izaslanik predsjednika Tude-mana na ovom slavlju dr. Zoran Jašić; hrvatski generalni konzul u Frankfurtu Zdenko Karakaš; te većina bivših župnika i kapelana, te časnih sestara u toj hrvatskoj katoličkoj zajednici.

Popodne je na ulici, koja je toga dana bila zatvorena za promet, održana zabava u kojoj su nastupili braća Ante i Manuel Tolić, misijski VIS „Pax“ i grupa „Evergreen“ iz Zagreba. Kićo Slabinac je sa svojim „Lampašima“ održao koncert navečer u dvorani, jer je vani padala kiša.

Svečanu koncelebriranu misu u frankfurtskoj carskoj katedrali, pred oko 2000 vjernika, slavio je u nedjelju 26. travnja msgr. Josip Bozanić. Pozdravili su ga voditelj Misije fra Leo i predstavnica mladih. Nadbiskup Bozanić je u propovijedi pozvao nazočne na više lju-

Zbor „Mato Lešćan“ HKM Frankfurt također je nastupio na otvorenju novog HKC

Otvoren novi Hrvatski centar

bavi i žrtve, a u završnom govoru na moralnu i duhovnu obnovu, na potrebu odgovornijeg i poštenijeg odnosa u društveno-političkom i gospodarskom razvoju stanja u Hrvatskoj. On je zahvalio radnicima i iseljenicima u Njemačkoj na svemu što su učinili i što čine za domovinu.

O proslavi blagoslova i otvorenja Hrvatskoga katoličkog centra izvijestili su i frankfurtski dnevni listovi. A.B.

Uglednici na proslavi blagoslova i otvorenja novog HKC: biskup Kamphaus, nadbiskup Bozanić, veleposlanik Jašić, dekan Tillmann, provincijal Brkan, delegat Klarić, konzul Lukanović, biskupijski vijećnik Heil, fra B. Dukić i dr.

OFFENBACH

Prvopričesničko slavlje

Tmuran je dan osvanuo i kiša je rominjala. Rekla sam, Bože moj, hvala ti i nadala se da će ipak biti ljepše, kada se bude trebalo uputiti u crkvu sv. Josipa. Bogu hvala, kiša je prestala, čak se i sunce pojavilo.

U 12,30 sati počeli su nadolaziti „bijeli anđeli“ sa svojim roditeljima. Radost je žarila iz njihovih očiju ali i trema kako će sve to završiti.

47 prvopričesnika uputili su se sa svojim roditeljima u procesiji u crkvu. Sa zapaljenim svijećama u rukama, uz svečano brujanje orgulja, kojima je svirala Kornelija Nikolić, koračala su djeca k oltaru gdje će se po prvi puta susresti s Isusom, pod prilikom kruha. Sve je tako svečano kao da je nebo sišlo na zemlju.

Na početku sv. mise, roditelje, rodbinu i sve prisutne pozdravili su dvoje prvopričesnika: Monika Lalić i Željko Brdarić, a zatim je župnik p. Njeldjeljko Norac-Kevo pozdravio prvopričesnike i sav Božji puk. Biblijska čitanja, molitve, pjevanje, sve je to pripalo prvopričes-

S Isusom se po prvi put, pod prilikom kruha, susrelo 47 prvopričesnika

nicima, jer je to njihov dan. Svaki od njih imao je svoju ulogu i svi su je odlično izveli. Župnik je u razgovoru s djecom na zgodan način prepričao evanđelje. Sedmerica prvopričesnika donijeli su darove na oltar: kruh, vino, vodu, kalež, Bibliju, cvijeće i novac, a drugo sedmero djece izrekli su tekstove o značenju tih darova.

Na kraju sv. mise, u ime svih prvopričesnika, svoju zahvalu su izrekli Nikolina Kesar i Marko Kloiber. Nakon toga

župnik je čestitao prvopričesnicima i njihovim obiteljima.

Pod motom: „Djeca djeci“, prvopričesnici su svoju bližu pripremu htjeli i na vrlo konkretan način izraziti, te su na poticaj svoje vjeroučiteljice s. Damire Gelo za vrijeme korizme prikupili DM 1.550.- za djecu koja su potrebna kruha i ruha. Taj svoj dar prinijeli su na oltar na dan svoje prve sv. pričesti, 26.4.1998., u crkvi sv. Josipa, u Offenbachu.

s. Damira Gelo

BISKUPIJA ROTTENBURG-STUTTGART

Biblijski seminari za žene

Čovječanstvo ne može naprijed slijedeći samo muške principe, a obezvređujući ženske – služenje životu i drugima.

Odbor za rad s hrvatskim katoličkim ženama u biskupiji Rottenburg-Stuttgart priredio je više biblijskih seminara u hrvatskim katoličkim misijama na kojima je bilo nazočno oko 600 žena. U misijama Ulm i Reutlingen ovi seminari su održani koncem prošle godine, a u korizmeno vrijeme ove jubilarne godine Duha Svetoga u misijama: Waiblingen, Esslingen, Göppingen, Sindelfingen, Stuttgart, Ludwigsburg, Schwäbisch Gmünd i Rottweil. Voditeljice su bile članice Odbora za žene predvođene Barbarom Weidinger, referenticom za žene i obitelji pri biskupiji i Stankom Vidačković, predsjednicom Odbora.

Susreti su započinjali kratkim predavanjem S. Vidačković o temi „Isus susreće žene“. Nakon toga žene su u skupinama razmišljale o tekstu Ivanova evanđelja o susretu Isusa sa Samarijankom na Jakovljevom zdencu, po meditativno-molitvenoj metodi „sedam stupnjeva“. Ova metoda temelji se na jednostavnom čitanju biblijskog teksta, na postupnom intuitivnom razumijevanju i prihvaćanju, što vodi djelovanju riječi Božje. Poruka ovog evanđeoskog teksta je jasna: Isus izabire ženu (Samaritanjanku) za širiteljicu Radosne vijesti,

Žene iz HKM Göppingen na seminaru za žene 7.3.1998.

razgovora s njom o najdubljim tajnama Božjim i to na jedan način, kako to do tada nije činio ni s jednim muškarcem; on joj nudi Božju ljubav, vodu života koja utažuje svaku žeđ. A ona, nakon osobnog pristanka vjerom uz Krista trči k svojim sunarodnjacima i oduševljava ih za Krista.

U jednosatnom razgovoru o poruci ovog biblijskog teksta žene su pokušale i svoj konkretni život prosuditi u svjetlu Radosne vijesti.

Krist jest povjerio produženje svog otkupiteljskog djelovanja službi Dva-naestorice i njihovim suradnicima i nas-

ljednicima, ali osim njih je želio i suradnju žene, jer je već Mariju pridružio svom djelu. Još je jasnije tu namjeru očitovao izborom Marije Magdalene za nositeljicu prve poruke Uskrsloga.

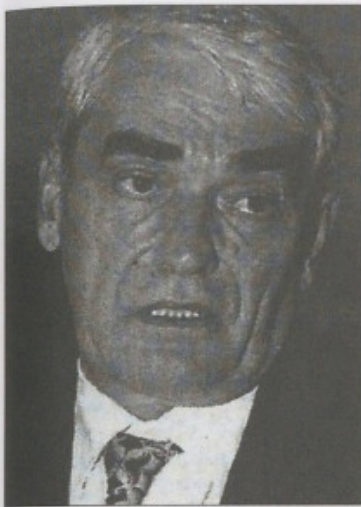
Čovječanstvo ne može naprijed slijedeći jednostavno muške principe, a obezvređujući one koji se smatraju ženskim – služenje životu i drugim osobama. Voditeljice seminara potakle su žene da se mole za one koji imaju veće odgovornosti u Crkvi i društvu, da ih Duh Božji prosvijetli, da tražeći putove za budućnost otkriju i mjesta koja će na tom putu preuzeti žene.

Žene iz HKM Sindelfingen na seminaru za žene

U treći milenij moramo ući s čvrstom odlukom da ćemo izgrađivati civilizaciju ljubavi, a tu prvo mjesto pripada ženama. Redovito se sastajući u biblijskim skupinama žene će se moći dostojno pripremiti za tu proslavu dvijetisućitog jubileja.

Ovi trosatni biblijski seminari završavali bi Službom Riječi pod nazivom „Živa Voda“. Slušajući meditativnu glazbu, moleći i pjevajući, žene su slavile Boga i zahvaljivale mu za sva dobroćinstva njegova. S.V.

† Gojko Šušak

S hrvatske političke i emigrantske scene otišao je jedan od njezinih najznačajnijih predstavnika. Gojko Šušak, višegodišnji ministar obrane u hrvatskoj vladi, umro je 3. svibnja 1998. u Zagrebu. Šušak je rođen 16.3.1945. u Širokom Brijegu, kao šesto i najmlađe dijete u obitelji majke Stane (još živa, a ima 93 godine) i oca Ante, koji nestaje

u partizanskim ubojstvima potkraj II. svjetskog rata. Nakon što je završio gimnaziju na Širokom Brijegu, upisao je studij na Rijeci. U Kanadu je emigrirao 1969. S njegovim dolaskom se počela organizirati hrvatska emigracija u toj velikoj zemlji. Postao je predsjednikom Hrvatsko-kanadske kulturne federacije i Zaklade za hrvatske studije. U sklopu Zaklade otvorena je katedra za hrvatski jezik na sveučilištu Waterloo. Jedno vrijeme Šušak je bio i ravnatelj Hrvatske škole u Ottawi. Sudionik je protujugoslavenskih demonstracija, a s poznatom kanadskom emigrantskom skupinom financijski pomaže pobjedu HDZ-a na prvim demokratskim i slobodnim izborima.

U Hrvatsku se vraća 1990., a nakon izbora postaje članom hrvatske vlade, najprije ministrom bez portfelja, pa ministrom iseljništva, a u rujnu 1991. i ministrom obrane. Na dužnosti ministra obrane ostao je sve do smrti. Za to

vrijeme je ustrojio ministarstvo obrane, te tiho i uporno stvarao hrvatsku vojsku. I frankfurtski FAZ (5.5.1998. str. 7) mu priznaje velike zasluge za hrvatske pobjede u svibnju i kolovozu, te najesen 1995. Te su pobjede bile prekretnica u ratu u Hrvatskoj i u BiH.

Uvijek šutljiv i škrt na riječima, kao da je bio profesionalni vojnik a ne emigrant i političar, Gojko Šušak se nije isticao u javnosti. Bio je blizak običnim ljudima, te izuzetno omiljen među vojnicima. Najviše je svakako volio svoj Široki Brijeg, njegove fratre i čestite ljude. S preranom smrću Gojka Šuška hrvatska je dijaspora izgubila čovjeka koji je cijeli život radio za Hrvatsku i koji je svojim odlučnim povratkom 1990. pokazao primjer svim hrvatskim iseljenicima. Htio je reći da nam je mjesto u toj zemlji, da se za nju isplati boriti, da je u njoj lakše i umrijeti.

Neka mu Gospodin udijeli vječni pokop u svome kraljevstvu! ■

† Pero Čaić

U njegovu primjeru umiranja kao da otčitavamo sliku umiranja mnogih od nas u tuđini. Pred samu glavnu poldanju sv. misu na sam Uskrs našom je zajednicom u Hanau prostrujila iznenađujuća vijest: Na Veliku subotu, 11. travnja, negdje oko 15,00 sati, u svom rodnom mjestu Mađari, u vlastitom dvorištu, spremajući se za što svečaniju proslavu Uskrsa, umro je odjednom Pero Čaić, mlad, svega 54 godine, jedan od istaknutijih članova naše misijske zajednice. Čovjek koji je među rijetkima mogao i znao lobirati za naše hrvatsko ime.

Otišao je sa svojom suprugom na rodno ognjište tih dana Velikoga tjedna, sav sretan i radostan što mu je upravo obnovljena u ratu oštećena kuća, pa će se sada ubrzo imati gdje vratiti, znajući kako Nijemci pospješuju povratak naših ljudi, hoteći nas se riješiti, bez obzira što su poneki – kao i naš Pero – već preko 3 desetljeća proveli ovdje. Na Cvjetnicu još se u šali dobrono ispozdravljao, ni na kraj pameti imavši, da mu je to zaista zadnji pozdrav i oproštaj, od svijeta nas. Jest da se uvijek hvatao za srce, govorio o bypassu i da

ga čeka operacija u Bad Nauheimu, ali da još ima vremena za to.

Pero je išao kući radovati se, podijeliti sa svojim uskrsnu radost. Završio je u nebeskoj radosti, u nebeskoj domovini. Znakovito je doživio Spasiteljevu sudbinu. A bio je toliki entuzijast! Kao prvo, aktivno je prije 25 godina sudjelovao u uspostavi naše misije. Radovao se baš ove godine u našoj zajednici proslaviti njezin srebrni jubilej. No, slavit će ga s nama iz vječnosti. Bio je prvi predsjednik novouspostavljenog Hrvatskog doma 1994., a zbog bolesti prepustio je to mjesto drugima.

Ima nešto što ga u svemu tome čini izuzetim. To je njegova „opsesija“ inventivnošću, iznašaćima, pronalascima, barem jedan takav koji je trebao postati pravi pravcati patent. Tko je došao u njegov stan, mogao se uvjeriti da u tome nešto ima. Naime, tu u jednom uglu ostala je stajati jedna sprava, jedan mehanizam, koji upravo svjedoči o njegovom pronalazačkom talentu na planu fizike, u otkrivanju novih, boljih i jeftinijih izvora energije.

Kao član misijske zajednice bio je revan i redovit na nedjeljnim i blagdanskim bogoslužjima, tako da danas njegovo mjesto u drugom redu u crkvi

Imena Marijina zjapi prazninom i svima nam govori o nenadoknadivom gubitku za zajednicu.

G. Pero Čaić dolazi iz obitelji čiji otac je život dao za Hrvatsku na Bleiburgu, rođen je 23.4.1944. Odrastao je i živio u Mađarima, župa Komarevo. Pokopan je na mjesnom groblju u obiteljskoj grobnici.

M. D. Kovač

ROSENHEIM

Pomoć Andri Tomić

Prije nekoliko dana na našu Misiju obratili su se za pomoć roditelji teško bolesne djevojke Ande Tomić rođ. 29.1.1979. godine u Travniku.

Spomenuta Anda, devetnaestogodišnja djevojka, boluje od svoje druge godine. Prije rata, neko vrijeme, liječena je u sarajevskoj bolnici. Kako je došlo do ratnih razaranja i Anda je, iako toliko bolesna, napustila BiH. Doselila je, kao izbjeglica, sa svojom obitelji, u Split i ondje živjela sve do 1996. Za to vrijeme nije imala mogućnosti liječenja. 1996. hospitalizirana je u bolnici u Barceloni. Nakon toga liječenje nastavlja u splitskoj općoj bolnici. Pomoći nije bilo jer je liječničko osoblje ustanovilo da je potrebna hitna transplantacija jetre. Na molbu roditelja zatražili smo svu liječničku dokumentaciju. Traženu dokumentaciju smo i dobili.

Anda je nedavno hitno prebačena u Zagreb radi ustanovljavanja što preciznije dijagnoze.

Profesor dr. Vucelić donosi mišljenje da je potrebna hitna transplantacija jetre.

Interesirali smo se na sve strane po njemačkim bolnicama. Odgovori su uglavnom bili da je to preskupo, pa i do 500 000 DM. No, ipak smo, posredstvom liječnika, došli do jedne ustanove u Engleskoj gdje ista transplantacija stoji 120 000 DM.

Obitelj Ande Tomić, uz oca i brata koji su teški invalidi rata, nije u mogućnosti financirati potrebnu transplantaciju.

Stoga, ovim putem, molimo zajedno s našom Andom, sve vjernike, misionare i ljude dobre volje za hitnu novčanu pomoć!

Svoj prilog možete poslati na sljedeći konto:

**Kroatische
kathol. Mission
LIGA München**

**Konto Nr.:
2 147 572**

BLZ: 750 903 00

**S naznakom
za Andu.**

Unaprijed svim dobročiniteljima od srca zahvaljujemo! Svakom dobročinitelju ćemo pojedinačno zahvaliti.

Fra Josip Kulović

NOVALJA

Prodaje se velika kuća na moru, u Novalji, na otoku Pagu. Ima stan sa 120 qm stambenog prostora, 7 komfornih hotelskih soba, sobe za goste, apartman s 40 qm prostora, podrum. Cijela kuća ima centralno solarno grijanje i preko 1000 qm okućnice. Zainteresirani mogu pisati na adresu:

Živa zajednica (šifra: Novalja), An den Drei Steinen 42, 60435 Frankfurt a.M.

Molitva mladih na Susretu mladih u Offenbachu

1. Ljudi koji iz nade žive, vide dalje.

Ljudi koji iz ljubavi žive, vide dublje. Ljudi koji iz vjere žive, sve gledaju u drugačijem svjetlu.

Gospodine, pomози nama mladima da živimo iz nade, ljubavi i vjere...

Molimo Te.

2. Mi smo tražitelji, Gospodine, daj smisao našem životu!

Tapkamo na mjestu. Povedi nas za ruku, Gospodine! Uvijek nešto iščekujemo. Daj nam slušati Tvoju riječ i po njoj živjeti...

Molimo Te.

3. Ne nastani li se Bog u nama, zavladat će nagon.

Ne vodi li Bog naš život, vrtjet ćemo se u krugu.

Gospodine, nastani se u nama, vodi naš život...

Molimo Te.

4. Ti Bože, koji si iza nas, snago koja sve pronađeš. Daj nam da se ostvarimo. Ti Bože, koji si u nama, snago koja sve pronađeš.

Daj nam da se promijenimo.

Ti Bože, koji pred nama ideš, snago koja sve izvodiš.

Budi nam ispunjenom čežnjom...

Molimo Te.

5. Gospodine, pomози nam da međusobno rastemo, da se međusobno mijenjamo i da međusobno iznova sve započinjemo...

Molimo Te.

6. Najvažniji trenutak je upravo ovaj trenutak.

Najvažniji čovjek je upravo ovaj pokraj tebe.

Najvažnije djelo je uvijek ljubav.

Gospodine, pomози nam da to shvatimo...

Molimo Te.

Ni mladima iz Bremena nije bilo daleko doći u Offenbach s njihovim župnikom Ivom Čalušićem

ÜBERSETZUNGSBÜRO MARIJAN MAJIĆ (M.A.) BDÜ

**Vaš tumač i prevoditelj
mr. Marijan Majić**

Landgrafenstraße 11
60486 Frankfurt (Bockenheim)

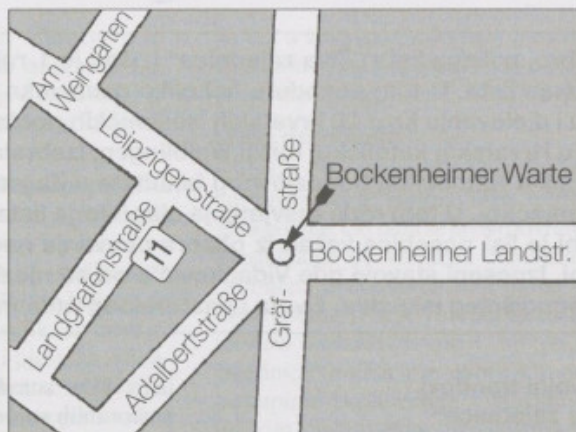
(u blizini Generalnog konzulata Republike Hrvatske)

U-Bahn: U6 i U7; tramvaj: 16

Stajalište: Bockenheimer Warte ili Leipziger Straße

Telefon: 0 69 / 700 367

Telefax: 0 69 / 97 07 43 57

PRIJEVODI

■ Ovjereni prijevodi i hitni servis za hrvatski, njemački, engleski i španjolski jezik.
Dokument pošaljite telefaksom i prijevod će Vam biti dostavljen u najkraćem roku.

MONIKA LOVRIĆ dipl. prevoditelj i sudski tumač.
Tel. 0 22 34 / 27 48 75; fax 27 48 77

RJEŠENJE KRIŽALJKE IZ PROŠLOG BROJA

☐ BUSEN ☐ PRAPOR
☐ REAL ☐ PRINOS I
☐ A ☐ PAUL ☐ VAZAM
☐ ČEP ☐ ZAPATA ☐ E
☐ MOLO ☐ TIL ☐ BAT
☐ KARITAS ☐ TIP
USKRNSUOJEKAKOJER
☐ KRONOS ☐ AM ☐ NAVAL
☐ L INOS ☐ A ☐ PRIMITAK
☐ OS ☐ POITOU ☐ CETINA
☐ PTT ☐ SAMOSTANI ☐ TO

NAGRADNA KRIŽALJKA

Rješenje pošaljite najkasnije do 31. V. 1998.

100.
OBLJETNICA
ROĐENJA
KARDINALA
I MUČENIKA

ONI KOJI SE KUPAJU	PROTIVNO OD "ŠIROKI"	RJEČI OD ISTOG KORJENA, IZVEDENICE	ŽENSKO IME SAS-TAVLJENO OD DVA	VELIKE ČASE	ITALIJA	GRAD U KOJEM JE KARDINALOV GROB	ZA	KRATKA TENISKIH TURNIRA	ČUJE SE NAKON MUJKE	SVOJSTVO ONOGA ŠTO JE RA-ZASLANO	L	MJ. KARD. ZATOČENSTVA (1946-51)
						SC						URED
DESNI PRI-TOK LINE						OKRUTNI VLADARI, DESPOTI						
MJESTO U KOJEM SE KARDINAL RODOV JE 100 G.						ID	POZORNOST, OPREZ RIJEKA U ITALJI					
D		O				FOSFOR	ČASNI STARCI	INAGARAC, OD MILJA VELIKE RIJS-KE RAVNICE				
KRALJ AR-GA, JUNAK TROJAN-SKOG RATA	ŠAV NA ČARAPI SVEČANI RUČAK				ORGAN NIJHA POPRAVLJAK CESTA			Slično GRČ. BOGINJA SVAĐE				VISINA ILI TIP SLOVA U TISKAR-STVU
KARDINALOVO GESLO ("U TEBE SE, GOSPODINE, UZDAM")	NEOLITIK KMETSKA DUŽNOST, KULUK	SITNE RI-BICE, GIRE DJED, OD MILJA				MUŠKO TELE GORKA BILJKA						
I		E										
SL. BOŽ. KARDINAL I MUČENIK (1898-1960)												
PTICA UZ MORSKU OBALU				AUSTRIJA	GRAD U ŠPANJOL-SKOJ				D		EAST	FILOZOF KANT
OBARAČ, OTPONAČ				ČV	DRAŽI	DRUGI SA-MOGLASNIK		POKRAJINA U SAUDJI. ARABJI AMPER				
SJEVERNO-ATLANTSKI SAVEZ			VEDRO RASPO-LOŽENJE, VESELOST					UPTNA RJEČKA				

Nagrađeni:

Stjepan Krsnik,
Stuttgart

Zvonimir Oroz,
Heidenheim

David Jambrak,
Stuttgart

Most između

Prvi broj našega lista „Živa zajednica“ izašao je 1. rujna 1978., što znači da se ove godine navršava punih 20 godina izlaska lista. U tom povodu u nekoliko nastavaka objavljujemo nekoliko članaka o samom listu, njegovu postojanju i djelovanju kroz 20 hrvatskih iseljeničkih godina u Njemačkoj. Gospođa Stanka Vidačković, pastoralna suradnica u Hrvatskoj katoličkoj misiji Waiblingen, izabrala je za temu svog diplomskog rada pri Institutu za teološku i socijalnu laiku Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu, upravo „Živu zajednicu“, glasilo hrvatskih katoličkih misijara u Njemačkoj. U tom radu rasvjetljuje ulogu toga lista u dušobrižništvu iseljenih Hrvata, o čemu se dosad malo pisalo. Taj je list posebice važan iz obzora očuvanja nacionalnog, kulturnog i vjerskog identiteta hrvatskog čovjeka u tuđini. Izneseni stavovi gđe Vidačković plod su njezine višegodišnje suradnje i članstva u uredništvu ovog lista dugogodišnjeg iskustva, života i pastoralnog rada među hrvatskim katoličkim vjernicima u Njemačkoj.

Razvojni trendovi „Žive zajednice“ posebno glede oblikovanja i gašenja njenih rubrika

Prateći razvojni put „Žive zajednice“ može se uočiti da je ovaj list od samog početka imao neke stalne rubrike koje ima i danas, ali i one koje su se povremeno oblikovale i gasile, ili se pak ponovno javljale pod drugim nazivima. Živom pisanom riječi i slikom ovaj list prati akcije hrvatskih katoličkih zajednica, piše o vjeri, socijalnim, obiteljskim, kulturnim i drugim temama i čuvajući izvornu ljepotu hrvatskog jezika promiče istinske vrijednosti, odgaja i izvješćuje. List je bio i ostao svojevrsna kronika svega onoga što se događalo među Hrvatima u Njemačkoj od osamdesetih godina naovamo, na vjerskom i nacionalnom polju. List je izvješćivao ali i osvješćivao hrvatskog čovjeka u tuđini, produbljivao mu vjeru i duhovno ga obogaćivao.

Rubrici „Iz naših misija“ u svakom broju „Žive zajednice“ pripada najveći dio stranica. Ta, ujedno najstalnija rubrika, ima za cilj obavijestiti čitateljstvo o najzanimljivijim zbivanjima u našim katoličkim zajednicama, kako bi svaka informacija bila u isto vrijeme i poticaj da se slično učini i na čitateljevom području: predavanja, duhovne obnove, slavlja sv. pričesti i sv. potvrde, hodočašća, proslave Majčinog dana, sv. Nikole, Dana stranog sugrađanina, susreti mladih, ministranata i žena, obiteljski seminari... Tko je pozorno pratio ovu rubriku mogao je uočiti da su u njoj objavljeni prilozi od gotovo uvijek istih autora, te akcije uglavnom istih misija. Netko neupućen mogao bi zaključiti da se list nalazi u rukama određenog broja odabranih ljudi, što dakako nije ispravno. Posebno u prvim godinama izlaska ovoga lista, bila je

jako loša suradnja nekih svećenika, pastoralnih suradnika, socijalnih radnika, a i svih drugih vjernika koji su sposobni nešto napisati i priopćiti drugima. Zato je uredništvo „Žive zajednice“ bilo prisiljeno objavljivati ono što pripiše jer drugog izbora nije imalo. U početku joj zaista nije bilo lako i samo zahvaljujući upornosti urednika i uredništva, te stalnih suradnika, ona je mogla opstati. Oni su svjedoci nastajanja i razrastanja ovog katoličkog mjesečnika, te mogu na određen način i suditi o njegovim dobrim i lošim stranama, o svemu što je ovaj list proživio i doživio. Unatoč svemu ova rubrika „Iz naših misija“ svjedok je vrlo dinamičnog pastoralnog rada u hrvatskim katoličkim misijama u Njemačkoj. Ova rubrika pojavila se u listu još davne 1979. godine i ostala prisutna do danas. Uz nju u „Živoj zajednici“ objavljujane su i velike reportaže u kojima se uz povijesni prikaz misijskog djelovanja, pisalo i o sadašnjem njihovom radu i djelovanju, jer život je donosio stalno nešto novo. Kratkoročno je objavljivana i rubrika „Misionari imate riječ“.

Unutar tekstova o vijestima iz naših misija kriju se gotovo uvijek i važne obavijesti za život i rad hrvatskih vjernika u inozemstvu (npr.: o položaju stranaca, o sudbini prognanika i izbjeglica...). Obilježavanje raznih jubileja hrvatskih misija nametnulo se samo od sebe (neke misije već su obilježile četvrt stoljeća ili više svog postojanja). Obilježavanje takvih jubileja znači ponos, radost, ali i tugu. Obljetnice misija se obilježavaju da bi se pokazala nenadoknativa uloga tih ustanova u očuvanju vjerske, nacionalne i kulturne svijesti stotina tisuća iseljenih Hrvata. To su uz to i prigode za duhovnu obnovu članova misije, za sjetni pogled unatrag, ali i poziv na razmišljanje o budućnosti (možda je došlo vrijeme

odluke o povratku u domovinu?!). U vrijeme domovinskog rata misije organiziraju prikupljanje humanitarne pomoći, organiziraju dobrotvorne koncerte, a djeluju i na širenju istine o stradanjima hrvatskog naroda u nametnutom ratu. Izvješćujući o tome u ovoj svojoj rubrici, „Živa zajednica“ potiče i druge da čine dobro (jer kršćanski nije činiti samo dobro nego činiti bolje).

„Nije renta za zdrava čovjeka“

Kroz prvih petnaest godina svoga izlaska list je imao rubriku „Crtice iz života naših iseljenika“. Na vrlo zanimljiv način socijalni radnik Ivo Hladek pokušava u ovim svojim pripovijestima, koje obično stavlja u usta pokojnog frankfurtskog misionara dr. fra Ćire Markoča, uputiti čovjeka kako živjeti u novoj sredini, kako se vladati i postupati, dajući kao lijek učenje Evanđelja i Crkve. Taj niz duhovitih sadržajnih i rijetkih zapisa, osebujno je svjedočanstvo o djelovanju Crkve u hrvatskom iseljeništvu. Fra Ćiro Markoč (u „crticama“ nazvan „fra Jure“) dobio je za te svoje savjete nagradu frankfurtskih Crkava „Humor u Crkvi“, a mnoge njegove zgode i uzrečice ušle su u anegdote, koje se preporučavaju kao narodno blago. Osamdesetih godina bilo je „u modi“ da su naši ljudi, umorni od privremenog rada, s lažnim potvrdama od liječnika iz domovine, na sve moguće načine pokušavali doći do mirovine, najčešće glumeći „psihičke“ bolesnike pred njemačkim liječnicima. U „crtici“ pod naslovom „Nije renta za zdrava čovjeka“, fra Jure ih pokušava odvratiti od toga. Posljednjom „crticom“ pod nazivom „Hrvatski don Camillo“ objavljenom u svibanjskom broju „Žive zajednice“ iz 1992. godine, ova rubrika se gasi.

U rubrici „Socijalni savjetnik“, koja u novije vrijeme izlazi pod nazivom „So-

Domovine i iseljeništva

cijalna strana života“, socijalni radnici na jednostavan način informiraju čitateljstvo o najnovijim odredbama i propisima njemačkog zakonodavstva s obzirom na strance. Najčešće teme su: dovođenje obitelji u Njemačku, školovanje djece, dozvole boravka odnosno pravo na boravak, bolovanje, mirovine, plaćanje crkvenog poreza, uzimanje njemačkog državljanstva... Problemi koji muče našeg čovjeka s godinama boravka u Njemačkoj nisu prestali, nego se povećavaju i umnažaju. O socijalnoj problematiki list je pisao i izvješćujući o obiteljskim seminarima koje su organizirali socijalni radnici, a na kojima se najviše govorilo o odgoju djece u ovim specifičnim okolnostima života. Glavna preokupacija socijalnih radnika u ovih nekoliko posljednjih godina su izbjeglice i prognanici. „Živa zajednica“ izvješćuje i o tome da socijalni radnici već odavno muku muče što ih neki dobro namjerni ljudi koji ne znaju kako nam je bilo u Jugoslaviji, prisiljavaju da svoju službu i dalje zovu imenom propale države, koja je za nas bila tamnica. Hrvatski socijalni radnici su predložili da se njihova služba zove: Socijalna služba na hrvatskom jeziku.

„Time se nikog ne isključuje od pomoći i skrbi, samo se napominje na kojem jeziku ta služba postoji, što je potrebno za informaciju svima koji se njome žele poslužiti“ (Živa zajednica, broj 5, 1993., str. 11).

Ovaj njihov prijedlog nije prihvaćen. Usvojen je naziv Socijalna služba za migrante, kako je čitatelje „Žive zajed-

nice“ izvijestio Stjepan Herceg, referent socijalne službe za migrante njemačkog Caritasa, sa sjedištem u Freiburgu (Usp.: Živa zajednica, broj 4, 1995., str. 5).

Posebna ljubav prema kulturnoj baštini i domovini izražavala se u rubrici „Iz hrvatske kulturne baštine“, u kojoj su opisivani velikani hrvatske prošlosti, te najznačajniji datumi iz života hrvatskog naroda. Blizu stotinu velikana hrvatskog duha (književnika i pjesnika, slikara i kipara, glazbenika, knezova i kraljeva, narodnjaka i banova, vojskovođa i političara, svećenika, biskupa i svetača...) opisano je na stranicama ovog katoličkog mjesečnika. U ovoj rubrici opisani su i veliki spomenici kulture: Bašćanska ploča, Vinodolski zakonik, Misal Hrvoja Vukčića-Hrvatinića, Nadgrobna ploča kraljice Jelene...

Te su tekstove ljudi rado čitali, jer se u domovini o tome nije mnogo ni objektivno pisalo. Cilj pisanja o ovoj temi je jasan: pomoći hrvatskim vjernicima da upoznaju svoju povijest i hrvatsku kulturnu baštinu, da je zavole, da na nju budu ponosni, te da „na vodama novog Babilona“ sačuvaju svoj vjerski, kulturni i hrvatski identitet. Preko usta velikog Matoša u ovoj rubrici „Živa zajednica“ poručuje: „Dok je srca, bit će i Kroacije“. Obilježavajući 150. obljetnicu hrvatske himne ovaj list potiče čitatelje da nauče riječi i melodiju „Lijepe naše“: „Ljepota riječi i melodije „Lijepe naše“ čini je prikladnom i za upotrebu u crkvenom pjevanju prigodom odgovarajućih svečanosti. Da se ona, iz tih razloga,

nalazi u hrvatskoj crkvenoj pjesmarici, vjerojatno je jedinstven slučaj u svijetu“ (Živa zajednica, broj 4, 1988., str. 4).

Dvije domovine

Rubrika pod nazivom „Aktualni razgovor“ prvi put se javlja u listu, u broju 7, 1979. godine. Od tada se javlja povremeno, a ustalila se od vremena demokratskih promjena u domovini. Od prvog broja 1994. godine ova se rubrika naziva „Interview“ i izlazi redovito. U njoj je „Živa zajednica“ vodila razgovore s mnogim biskupima, svećenicima, kulturnim i političkim djelatnicima, urednicima katoličkog tiska, sportašima... Svaki od njih imao je što reći hrvatskom čovjeku u tuđini. Najčešće su to bile pohvale na račun angažmana hrvatskih misija u prikupljanju humanitarne pomoći za domovinu.

„Više puta sam to rekao, a to mogu ponoviti i sada: mi za naše preživljavanje u domovini možemo zahvaliti u prvom redu našoj braći i sestrama u inozemstvu. Osjetio sam da je naša patnja učinila zapravo i naše ljude u inozemstvu osjetljivijima, da su patili s nama, da su nam jako puno pomagali. I neka im ne dodije činiti dobro“ (Biskup msgr. Želimir Puljić u „Aktualni razgovor“, Živa zajednica, broj 11, 1992., str. 4).

Evo što o „Živoj zajednici“ misli zagrebački biskup msgr. Marko Culej:

„Vaš list „Živa zajednica“ nije samo ime, nego i stvarno svjedočenje i strujanje života između domovine i raseljene Hrvatske, koja želi biti jedno“ (Živa zajednica, broj 1/2, 1992., str. 4).

„Kao vjernici znamo da smo na ovom svijetu privremeno, baš kao 'gastarbajteri' u tuđini. Domovina se ostvaruje u vječnosti. Kao što svaki čovjek na ovom svijetu teži vječnoj domovini, tako i svaki iseljenik treba težiti k svojoj jednoj zemaljskoj domovini, iz nje rasti i u nju se vraćati; u tuđini jačati da se domovini pomogne; u tuđini skupljati da bi se doma gradilo“ (Dr. Tomislav Ivančić u „Aktualni razgovor“, Živa zajednica, broj 4, 1988., str. 4.).

„Živa zajednica“ smatra sebe mostom između domovine i iseljeništva, te je u njoj gotovo uvijek prisutna rubrika „Knjige, knjige...“ koja se u novije vrijeme zove „Nove knjige“. I mladima i odraslima knjige su pravo kulturno blago i duhovno obogaćenje, a naročito onima koji žive u inozemstvu. ■

Djevojke iz HKM Mannheim predvodile su pjevanje u dvorani na susretu mladih u Offenbachu

Novi pastoralni pristup mladim

Ovogodišnji susret hrvatske katoličke mladeži u Offenbachu bio je nešto novo, a okupio je preko 1500 mladih. Prije je to bila misa mladih i misa za mlade, što se vidjelo po glazbi, scenskom skazanju, baletu, sudjelovanju u pljeskanju. Mladi govorili i na okruglom stolu s temom „Bog u mom životu“. Održana i mala folklorijada, a ko izveo VIS JUKIĆ iz Sarajeva.

Bio je to zaista susret mladih. Glavnu ulogu u svim točkama programa ovoga 27. susreta hrvatske katoličke mladeži imali su upravo mladi. Radi se o konceptu susreta mladih prihvaćenom na sjednici područnih predstavnika, kao i na svim područnim sjednicama svećenika i pastoralnih suradnika/ka. Bit toga koncepta je novi pastoralni pristup mladima, a to podrazumijeva uporabu onih pastoralnih sredstava koja su bliska i prihvatljiva suvremenoj mladeži. Cilj je naime privući i angažirati same mlade, i to preko suvremene glazbe, plesa, kazališnog izražavanja, izravnoga razgovora u obliku okrugloga stola (talk show), folkloru i zabave.

Otvoreni Duhu

Preko 1500 skupilo se u subotu, 2. svibnja u Stadthalle u Offenbachu, gdje su zajedno molili, pjevali, plesali, upoznavali se i družili. Sve je počelo neobičnim misnim slavljem, koje je predvodio delegat fra Josip Klarić. On je pozdravio sve mlade koji su došli organizirano ili samoinicijativno, i to iz Aachena, Balingena, Bonna, Bremena, Darmstadta, Düsseldorfa, Esslingena, Frankfurta, Freiburga, Gaggenaua, Göppingena, Hamburga, Hanaua, Hannovera, Karlsruhea, Koblenza, Leverkusena, Lippstadta, Lüdenschaida, Mannheim, Nürnberga, Oberhausena, Offenbacha, Pforzheima i Bruchsala, Reutlingena, Rottweila, Schwäbisch Gmünd, Sindelfingena, Stuttgart-Bad Canstatt, Stuttgart-Zentruma, Wetzlars, Wiesbadena... „Biti zajedno u pjesmi, igri, zabavi; zajednički razmišljati o uspjesima, poteškoćama, planovima; zajednički promišljati svoju vjeru. Ovdje smo okupljeni u istoj vjeri, vođeni istim Duhom Božjim, kojemu je na poseban način posvećena ova godina“. Otvorimo se svi zajedno tom Duhu Božjemu da nas on ispuni svojim darovima“, rekao je u kraćem i jedinom pozdravnom govoru delegat Klarić. Mladi HKM iz Mannheima i Offenbacha pjevali su misu za mlade Ivana Žana, koji je svirao i ravnao zborom.

Jazz skupina iz Stuttgarta izvela je odgovarajući plesni program uz pokajnički čin i pjevanje „Slave“. Mladi članovi te ritmičke skupine, pod vodstvom Marine Raspudić, pokazali su zavidno umijeće u izražavanju pokreta pokajanja te iskazivanja slave Bogu. Onda je za mnoge uslijedilo iznenađenje. Nije bilo standardnog čitanja poslanice niti evanđelja, a nije bilo ni propovijedi. Umjesto toga je dvadesetero mladih iz Frankfurta izvelo scensko skazanje pod nazivom „Silazak Duha Svetoga“. Radi se o gotovo doslovnoj dramatizaciji teksta iz Djela apostolskih koji opisuje događaj Duhova ili Pedesetnicu. Mladi koji su glumili apostole, na koje se spušta snaga Duha Svetoga, čak su govorili različitim jezicima, a u svojim porukama na tim jezicima saželi su najudarnije Isusove izreke. Bilo je to zapravo dramsko Evanđelje u malom, izrečeno telegrafski kratko i upečatljivo. Bila je to usto i svojevrsna propovijed samih mladih svojim vršnjacima u dvorani. Mlade su okupili i s njima to skazanje uvježbali fra Željko Čurković, fra Anto Batinić i gosp. Franjo Akmađa, uz stručnu pripomoć gosp. Hrvoja Ježića. Pod misom je i VIS JUKIĆ iz Sarajeva suvereno odsvirao i otpjevao nekoliko duhovnim pjesama. I na koncu mise, umjesto završne misne pjesme, ritmička skupina iz Frankfurta je izvela skladbu „Ave Maria“ iz rock opere Gubec Beg. Mlade plesače iz Frankfurta uvježbao je gosp. Hrvoja Ježić.

Bogu se mogu postavljati pitanja

Odmah nakon mise uslijedio je talk show, razgovor ili okrugli stol s temom „Bog u mom životu, a u njemu su kao gosti sudjelovali: s. Rebeka Anić s Franjevačkog instituta za kulturu mira u Splitu, dr. Ante Mateljan, profesor teologije na Bogosloviji u Splitu, delegat fra Josip Klarić, te mladi: Ankica Šojat, Ljubica Mihaljević, Karolina Puljiz, Ante Tadić i Thomas Kosmidis. „Bože, pa ti meni vjeruješ toliko da mi ne preostaje ništa drugo nego da ti potrčim u

zagrljaj“, riječi su dr. Mateljana. S. Rebeka je naglasila kako bi svatko trebao napisati povijest svoje vjere, iskustva svoje vjere. Boga je iskustva u svome životu kao šutljivog, bliskog, prisutnog, opasnog i zahtjevnog Boga. Delegat Klarić je u odgovoru na pitanje, kako Boga danas približiti mladima u Njemačkoj, rekao da je i ovaj i ovakav Susret mladih jedan od odgovora na to. Mladi su gladni Boga i treba im ga navijestiti jezikom i načinom koji oni razumiju. Ankica je kazala kako je vjera njezinih roditelja bila svakako presudna za usavršavanje njezine osobne vjere, dok je Ante odlučno izjavio da je Bog u svima nama. Karolina i Ljubica su rekle da vjeruju srcem, da se obraćaju Bogu kad zapadnu u životne poteškoće, a Thomas Bogu zahvaljuje za sretne trenutke u životu. Iako mu je otac Grk, a majka Hrvatica, iskustvo vjere ima na hrvatskom jeziku, pa je zato i aktivan u djelovanju Misijske.

Pitanja mladih odnosila su se na vjerske sumnje, na svećeničko i redovničko zvanje, na bitni sadržaj vjere. Razgovor i raspravu su moderirali Betina Mamić i Anto Batinić.

Treća točka programa bila je mini folklorijada, odnosno mala smotra folkloru, u kojoj su nastupile folklorne skupine iz misija: Düsseldorf, Frankfurt, Gaggenau, Offenbach, Pforzheim, i Reutlingen. I kao posljednja točka službenog programa ovog susreta bio je koncert VIS-a Jukić. Svojom svirkom i pjesmom mladi franjevački bogoslovi iz Sarajeva oduševili su sve nazočne u offenbaškoj gradskoj dvorani. Svoje glazbene i pjevačke mogućnosti u stankama su pokazali i sami mladi, kao Melani Nekić, Kornelija Nikolić, Anica Keškić i Jadranko Bobaš.

Nad Offenbachom se već spuštao suton, a vrata gradske dvorane zatvorena su u osam sati. Oni koji su stigli iz dalekih mjesta, kao što su Hamburg, Bremen, i Hannover morali su već na put. Neki su međutim u to vrijeme tek dolazili na susret. I to je mladost. A. B.

▲ Djevojke iz HKM Nürnberg pročitale su molitve mladih vjernika

▼ Djevojka iz Düsseldorfa u slavonskoj narodnoj nošnji očito zna svirati više instrumenata

▲ Folklorna skupina HKM Offenbach predstavila se kao domaćin s prigorskim plesovima

◀ Nasmijani par iz HKM Reutlingen u drevnoj trogirskoj nošnji

▼ Oni su, sa sestrom Reginom Vučić, stigli čak iz Hamburga! Slika za uspomenu iz gradske dvorane u Offenbachu.

27. KROATISCHES KATHOLISCHES JUGENDTREFFEN

OFFENBACH, 2. 5. 1998

◀ Die Jazz-Gruppe aus Stuttgart, unter Leitung von Frau Marina Raspudić, begeisterte mit dynamischen Tänzen alle Anwesenden in der Offenbacher Stadthalle

◀ Mittagspause. Niemand ist hungrig geblieben.

▲ Die Folkloregruppe der Kroatischen Katholischen Mission Reutlingen mit Schwester Mirjana und Pfr. Ivica vor ihrem Auftritt. Aus Reutlingen nahmen an dem Treffen etwa einhundert Jugendliche teil.

◀ Die Tanzgruppe der Kroatischen Katholischen Mission Frankfurt trat mit ihrem Tanz zu dem Stück „Ave Maria“ aus der Rockoper Gubec Beg auf. Unser Reporter hat sie bei ihrem Auftritt in Frankfurt anlässlich der Segnung und Eröffnung des neuen kroatischen katholischen Zentrums aufgenommen.